

IZVJEŠTAJ

o realizaciji Plana implementacije Garancije za mlade za 2024-2025.godinu

Maj, 2026. godine

Sadržaj

1.	UVOD	4
1.1	Mladi koji nisu zaposleni, nisu u obrazovanju, ni na obuci: Pregled.....	5
2.	IMPLEMENTACIJA GARANCIJE ZA MLADE	9
2.1	Faze.....	10
2.1.1	Mapiranje i rana intervencija	10
2.1.2	Dosezanje (Outreach).....	24
2.1.3	Priprema	31
2.1.4	Ponuda.....	42
2.2	Međusektorski podsticaji	52
2.2.1	Mobilisanje partnerstava	52
2.2.2	Poboljšanje sistema prikupljanja, praćenja i evaluacije podataka	55
2.2.3	Potpuno i optimalno korišćenje sredstava	59
2.2.4	Izgradnja snažnih mehanizama za implementaciju unutar relevantnih tijela i drugih zainteresovanih strana	65
3.	Zaključci	73

Lista skraćenica

MRZSD	<i>Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga</i>
MPNI	<i>Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija</i>
MSM	<i>Ministarstvo sporta i mladih</i>
MER	<i>Ministarstvo ekonomskog razvoja</i>
MUP	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>
ZZZCG	<i>Zavod za zapošljavanje Crne Gore</i>
PTG	<i>Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem u Crnoj Gori</i>
CSR	<i>Centar za socijalni rad</i>
CSO	<i>Centar za stručno obrazovanje</i>
AKOKVO	<i>Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja</i>
UCG	<i>Univerzitet Crne Gore</i>
UPCG	<i>Unija poslodavaca Crne Gore</i>
MONSTAT	<i>Uprava za statistiku Crne Gore</i>
RBCG	<i>Razvojna banka Savjeta Evrope</i>
EIB	<i>Evropska investiciona banka</i>
GzM	<i>Garancija za mlade</i>
IPA	<i>Instrument za predpristupnu pomoć</i>
ARS	<i>Anketa o radnoj snazi</i>
MOR	<i>Međunarodna organizacija rada</i>
SOP	<i>Sektorski Operativni program 2024-2027-Zapošljavanje I socijalna politika</i>
APZ	<i>Aktivna politika zapošljavanja</i>
NEET - NOT IN EMPLOYMENT, EDUCATION OR TRAINING	<i>Mladi koji ne rade, koji nisu u obrazovanju, ni na obuci</i>
VET	<i>Stručno obrazovanje</i>
ETF	<i>Evropska fondacija za obuku</i>
IPZ	<i>Individualni plan zapošljavanja</i>
EMCO	<i>Okvir indikatora za praćenje programa garancije za mlade</i>
RPL	<i>Priznavanje ranije stečenog znanja</i>
MEIS	<i>Informacioni sistem u sektoru obrazovanja u Crnoj Gori</i>
EU	<i>Evropska unija</i>
UNICEF	<i>Dječiji fond Ujedinjenih nacija</i>
UNDP	<i>Program Ujedinjenih nacija za razvoj</i>

1. UVOD

Prvi izvještaj o Planu implementacije Garancije za mlade odnosi se na period 2024. i 2025. godine, a dostavlja ga Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga - Koordinator Garancije za mlade u ime Međuresorske radne grupe za uvođenje programa „Garancije za mlade” u Crnoj Gori.

Iako je Plan implementacije Garancije za mlade usvojen u julu 2024. godine, neke od aktivnosti su započete ili su se realizovale i tokom 2023. godine i navedene su u izvještaju. Tokom 2024. godine sprovodile su se pripremne radnje, a sa pilot fazom Garancije za mlade se otpočelo tokom januara 2025. godine u tri pilot opštine.

Izvještaj je pripremljen uz aktivno učešće članova Međuresorske radne grupe za uvođenje programa „Garancije za mlade” u Crnoj Gori i drugih partnera u implementaciji Garancije za mlade.

U okviru ključnih reformi koje se odnose na unapređenje propisa u oblasti obrazovanja, rada i zapošljavanja i politike za mlade, čije je usvajanje bilo neophodno za uspješno otpočinjanje realizacije pilot faze, tokom 2024. godine u **dijelu obrazovanja** radilo se na pripremi teksta Zakona o izmenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih i pratećih podzakonskih akata, ali se na kraju pristupilo donošenju novog Zakona o o obrazovanju odraslih¹, koji je stupio na snagu 27. maja 2025. godine, Zakona o izmjenama i dopunama zakona o stručnom obrazovanju², koji je stupio na snagu 11.07.2025. godine. U okviru reformi u ovom segmentu donijet je i novi Zakon o visokom obrazovanju³, koji je stupio na snagu 23.10.2025. godine. U **dijelu zapošljavanja**, donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti⁴, koji je stupio na snagu 29. marta 2025. godine. Kada je u pitanju **oblast politike za mlade**, umjesto izmjena i dopuna zakona o mladima pristupilo se izradi teksta novog Zakona o mladima, koji se krajem 2025. godine nalazio u fazi usaglašavanja sa nadležnim institucijama. Očekuje se njegovo donošenje u prvoj polovini 2026. godine. Kada je u **pitanju reforma Zakona o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem**, kao dio šire reforme sistema obrazovanja, a u kontekstu primjene Garancije za mlade, u ovom trenutku pristupilo se formiranju Radne grupe za reformu programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem, koju čine predstavnici relevantnih institucija, kao i onih koji su uključene u implementaciju programa Garancije za mlade. Neke od najznačajnijih planiranih izmjena odnose se na: 1. Poboljšanje dostupnosti programa, 2. Revidiranje uslova koje poslodavci moraju ispuniti da bi učestvovali u Programu, uvođenjem ograničenja broja visokoškolaca po poslodavcu u jednom konkursnom ciklusu, u skladu sa brojem zaposlenih radi ravnomjernije raspodjele prilika i veće uključenosti različitih poslodavaca; 3. Jačanje mehanizama kontrole kvaliteta Programa, uvođenjem periodičnih kontrola realizacije Programa.

U pogledu **jačanja administrativnih kapaciteta**, posebno u ZZZCG, kao glavnom implementacionom partneru, tokom izvještajnog perioda nijesu zaposleni novi savjetnici za mlade. Uprkos jasnoj potrebi za dodatnim osobljem, posebno zbog penzionisanja postojećeg osoblja, ZZZCG još uvijek nije dobio saglasnost za pokretanje procedure zapošljavanja novih službenika. Ove aktivnosti su nastavljene, a prepoznate su i predviđene u okviru pregovaračkog poglavlja 19 Socijalna politika i zapošljavanje u okviru završnog mjerila 3, gdje je planirano povećanje broja zaposlenih na poslovima pružanje osnovnih usluga za

¹ Zakon o obrazovanju odraslih, “Sl.list CG”, br 51/2025

² Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stručnom obrazovanju, „Sl.list „CG, br. 69/25

³ Zakon o visokom obrazovanju, „Sl.list „, br. 122/2025

⁴ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, „SL.list“ CG, br. 29/2025

nezaposlena lica, implementaciju aktivnih mjera zapošljavanja, uvođenje Garancije za mlade na lokalnom nivou, finansijsko upravljanje i opštu administrativnu podršku, osiguravajući dovoljan kapacitet apsorpcije za buduće intervencije ESF-a, tokom 2026 i 2027. godine.

Radi **poboljšanja kvaliteta usluga** koje se pružaju nezaposlenim licima i poslodavcima, organizovane su različite obuke za savjetnike za zapošljavanje. U tom procesu, podrška za sprovođenja obuka i podrške za unapređenje procesa rada u ZZZCG, kao i Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, koje je odgovorno za koordinaciju, praćenje i izvještavanje o realizaciji Plana implementacije Garancije za mlade, osigurana je kroz kontinuiranu stručnu pomoć MOR-a i tehničku pomoć kroz projekat „Poboljšano kreiranje politika zasnovanih na dokazima, prakse implementacije i koordinacije u sektorima zapošljavanja i socijalne politike, i ojačani kapaciteti za učešće u ESF-u (Evropski socijalni fond)“. Mogućnosti kontinuirane obuke trebalo bi da ostanu dostupne svim zaposlenima u ZZZCG kojima su potrebne, osiguravajući održivo poboljšanje u pružanju usluga.

Pilot faza Garancije za mlade otpočela je 1. januara 2025. godine u tri prethodno odabrane opštine – Ulcinj, Bijelo Polje i Nikšić. Finansijska sredstva za pilot fazu u 2025. godini obezbijedena su iz budžeta ZZZCG, čime su postavljena određena ograničenja na proaktivniji pristup u implementaciji Garancije za mlade.

Novi informacioni sistem razvijen za ZZZCG je u funkciji od novembra 2024. godine i pokriva sve poslovne procese koji su bili obuhvaćeni projektnim zadatkom.

Eksterna interoperabilnost sa institucijama koje upravljaju osnovnim registrima od interesa za poslovanje ZZZCG je u toku i trenutno je ostvarena sa Poreskom upravom i Ministarstvom nadležnim za poslove socijalnog staranja i sa Ministarstvom javne uprave sa daljim aktivnostima za povezivanje sa MSM, MEIS-om (Informacioni sistem crnogorskog obrazovanja) i MUP-om. Informacioni sistem ZZZCG je u tehničkom smislu spreman za emitovanje i konzumaciju podataka iz eksternih registara. Takođe napominjemo da je u tehničkom smislu, a shodno projektu novog informacionog sistema, modul za interoperabilnost izrađen a ZZZCG je pristupio GSB portalu (government service bus).

Kada je u pitanju statističko profilisanje, isto je izrađeno i testirano. Međutim još uvijek nije u funkciji, jer modul iz projektnog zadatka ne daje očekivane rezultate, zbog validnosti prikupljenih podataka (nijesu usklađeni sa podacima iz novog Popisa 2023.g.) Online moduli, odnosno online prijave za mjere aktivne politike zapošljavanja i online prijave za slobodna radna mjesta su završene i u funkciji su. Kada je u pitanju online prijava za nezaposlena lica, isti je izrađen, ali postoji potreba dalje dorade u skladu sa Pravilnikom koji je u fazi pripreme.

Aktivnosti nadležnih organa na temu interoperabilnosti različitih baza podataka se nastavljaju, pri čemu Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti sada podržava razmjenu podataka, ali tehnički uslovi sa strane drugih institucija su još uvijek fazi priprema. Stoga će obezbjeđivanje automatskog izvještavanja u realnom vremenu o implementaciji Garancije za mlade biti dostupno nakon završenih preostalih faza.

1.1 Mladi koji nisu zaposleni, nisu u obrazovanju, ni na obuci: Pregled

Prema podacima Uprave za statistiku Crne Gore – Monstata, Ankete o radnoj snazi za 2024. godinu, stopa zaposlenosti (za starosnu grupu 15+) u 2024. godini iznosila je 56,4%, što predstavlja povećanje od 0,8 pp. u poređenju sa 2023. godinom. Za treći kvartal 2025. godine⁵ stopa zaposlenosti za navedenu starosnu grupu iznosila je 55,8%.

⁵ Poslednji poznati podatak je Anketa o radnoj snazi za treći kvartal 2025. godine

Stopa nezaposlenosti zabilježila je pad od 1,7 pp, što je rezultiralo stopom nezaposlenosti od 11,4%, dok je stopa stanovništva izvan radne snage iznosila 36,3% i zabilježila je blagi porast od 0,2 pp. Za treći kvartal 2025. Godine stopa nezaposlenosti je iznosila 10,1%, dok je stopa stanovništva izvan radne snage iznosila 38,0%.

U starosnoj grupi 15-64 godine, stopa zaposlenosti iznosila je 64,2% (2,1 pp više nego u 2023. godini), stopa nezaposlenosti iznosila je 11,6% (smanjenje od 1,8 pp u odnosu na 2023. godinu), dok je stopa stanovništva izvan radne snage iznosila 27,4% (0,9 pp manje nego u poređenju sa 2023. godinom). Za treći kvartal 2025. godine stopa zaposlenosti je iznosila 67,2%, stopa nezaposlenosti 10,2%, dok je stopa stanovništva izvan radne snage iznosila 25,2%.

Vrijednosti glavnih pokazatelja tržišta rada za starosnu grupu **15-29 godina** u 2024. godini bile su: stopa zaposlenosti 46,9% , što je povećanje od 0,1 pp u odnosu na 2023. godinu kada je iznosila 46,8%; stopa nezaposlenosti 19,9%, što predstavlja smanjenje od 1,3 pp u odnosu na 2023. godinu kada je iznosila 21,2%; dok je stopa stanovništva izvan radne snage 41,5% i veća je za 0,9 pp u odnosu na 2023. Godinu kada je iznosila 40,6%. Za treći kvartal 2025. godine stopa zaposlenosti je iznosila 52,0%, stopa nezaposlenosti 16,2%, dok je stopa stanovništva izvan radne snage iznosila 37,9%.

U 2024. godini udio nezaposlenih lica starosti 15-29 godina u ukupnom broju lica u ovoj starosnoj grupi iznosio je 11,6% (smanjenje od 1,0 pp u odnosu na prethodnu godinu), dok je 12,5% bio udio muškaraca, a 10,7% žena.

Odnos stope nezaposlenosti mladih osoba starosti 15-29 godina i stope nezaposlenosti odraslih osoba starosti 30-64 godine iznosio je 2,3, dok je odnos udjela nezaposlenih mladih osoba starosti 15-29 godina i udjela nezaposlenih odraslih osoba starosti 30-64 godine iznosio 1,7.

Rodni jaz u starosnoj kategoriji 15-29 godina iznosi 10,5 pp za stopu zaposlenosti (51,9% muškaraca, 41,4% žena), -1,1 pp za stopu nezaposlenosti (19,4% muškaraca, 20,5% žena) i -12,3 pp. za stopu stanovništva izvan radne snage (35,6% muškaraca, 47,9% žena).

Stopa zaposlenosti za starosnu grupu 15-24 iznosila je 29,6% (u poređenju sa 2023. godinom smanjena je za 4,1 pp), a za starosnu grupu 25-29 iznosi 72,5% (povećana je za 5,4 pp). Stopa nezaposlenosti za starosnu grupu 15-24 iznosila je 26,0% (povećana je za 2,7 pp), dok je za starosnu grupu 25-29 ova stopa iznosila 15,7% (smanjenje od 3,8 pp u odnosu na prethodnu godinu). Stopa stanovništva izvan radne snage za starosnu grupu 15-24 godine iznosila je 59,9% (povećana za 3,8 pp u odnosu na prethodnu godinu), dok je za starosnu grupu 25-29 godina iznosila 14,0% (smanjena za 2,6 pp u odnosu na 2023. godinu).

NEET stopa u 2024⁶ iznosila je 16.5% i u poređenju sa prethodnom godinom, opala je za 3,8 p.p.⁷

Stopa NEET-a za starosnu kategoriju 25-29 godina u 2024. godini iznosila je 19,9% (smanjenje za 5,1 pp u odnosu na 2023. godinu), dok je ova stopa za starosnu grupu 15-24 godine iznosila 14,2% (smanjenje za 3,1 pp u odnosu na 2023. godinu).

Ako uporedimo stopu NEET-a po različitim starosnim grupama (25-29 i 15-24), podaci pokazuju da je stopa NEET-a veća za 5,7 pp za starosnu grupu 25-29 godina.

U strukturi NEET starosne grupe 15-29 godina, uočava se da je od ukupno 22.5 hilj. lica, 7.2 hilj. van radne snage, dok je 15.3 hilj. nezaposlenih NEET osoba.

⁶ Stopa NEET-a predstavlja učešće osoba starosti 15-29 godina koje nisu zaposlene (nezaposlene ili su izvan radne snage), nisu u procesu obrazovanja ili obuke, u ukupnom stanovništvu određenog uzrasta.

⁷ NEET stopa u 2025.godini biće poznata nakon objavljivanja Ankete o radnoj snazi za 2025. godinu, tokom aprila 2026. godine

Broj osoba u NEET statusu je niži nego u 2023. godini za 4.5 hilj. osobe, dok je značajno smanjenje zabilježeno kod broja NEET osoba koje su izvan radne snage (za 3,4 osobe).

Takođe, u strukturi NEET stope, udio nezaposlenih NEET osoba je veći u odnosu na mlade osobe izvan radne snage, u svim starosnim grupama:

- za 15-29 – 67.9% nezaposlenih i 32.1% van radne snage;
- za 15-24 – 68.7% nezaposlenih i 31.3% van radne snage) i
- za 25-29 – 67.0% nezaposlenih i 33.0% van radne snage).

Stopa NEET-a za žene starosti od 15-29 godina iznosi 16,5%, a za muškarce iste starosne grupe iznosi 16,5%, tako da ne postoji rodni jaz u stopi NEET-a u 2024. godini.

Analizirajući podatke o strukturi NEET populacije, prema statusu aktivnosti može se zaključiti da je više žena izvan radne snage (57,5% od NEET-a koje su izvan radne snage – 7,2 osobe), dok većina NEET žena ne želi da radi (47,8% od NEET žena koje su izvan radne snage – 4,2 osobe).

Stopa NEET-a za žene starosti od 25-29 godina veća je od stope NEET-a za muškarce iz iste starosne grupe za 5,8 pp, dok je za starosnu kategoriju 15-24 godine stopa NEET-a za muškarce veća za 4,1 pp. U starosnoj grupi 15-24 godine, stopa NEET-a za muškarce iznosi 16,2% (od kojih je većina nezaposlena – 73,1%), a za žene 12,1% (od kojih je većina nezaposlena – 62,1%). Stopa NEET-a za žene starosti 25-29 godina iznosila je 22,8% (od kojih je 39,1% izvan radne snage), a za muškarce 17,0% (od kojih je 74,8% nezaposleno).

U starosnoj grupi 25-29 godina od ukupno 10,9 hilj. NEET osoba, 6,1 hilj. su žene, od kojih su 2,4 hilj. izvan radne snage.

Nezaposlene NEET osobe činilo je ukupno 15,3 hilj.osoba, 8,7 hilj. muškaraca i 6,6 hilj. žena. U starosnoj grupi 15-24 godine, od ukupno 11,7 hilj. NEET osoba, muškarci čine većinu – 7,0 hilj. osoba, a najviše ih je u kategoriji nezaposlenih NEET osoba – 5,1 hilj. osoba.

Ako analiziramo starosnu strukturu NEET kategorija, u periodu iz jedne godine u drugu bilježe se pozitivni trendovi za starosnu grupu 25-29 godina, ali istovremeno je zabilježeno pogoršanje pokazatelja za starosnu grupu 15-24 godine. Takođe, uočljivo je smanjenje rodnog jaza u starosnoj strukturi NEET osoba u periodu iz jedne godine u drugu.

Tabela 1. Agregatni makroekonomski indikatori za praćenje Garancije za mlade

Indikator		2023			2024		
		15-29			15-29		
		Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno
Glavni	Stopa NEET-a (%)	19.8	20.8	20.3	16.5	16.5	16.5
	Nezaposleni (%)	61.0	60.7	61.3	73.8	61.4	73.8
	Izvan radne snage (%)	39.0	39.3	38.7	26.2	38.6	26.2
Tržište rada	Stopa zaposlenosti mladih (%)	51.0	42.4	46.8	51.9	41.4	51.9
	Udio nezaposlenosti mladih (%)	12.1	13.1	12.6	12.5	10.7	12.5
	Stopa nezaposlenosti mladih (%)	19.2	23.6	21.2	19.4	20.5	19.4
	Odnos udjela nezaposlenih mladih (15-29) u odnosu na udio nezaposlenih odraslih (30-64)	1.5			1.7		
	Odnos stope nezaposlenosti mladih i odraslih (starosne grupe 15-29 i 30-64)	2.0			2.3		
Obrazovna	Mladi (20-29 god.) sa najmanje ISCED 3, %	70.0	63.3	66.7	69.5	63.3	66.5
	Stopa zaposlenosti skorih diplomaca (20-34 god.), %	64.1	62.7	63.4	75.4	75.5	75.4
	Udio mladih starosti 20-29 sa ISCED 0-2, %	3.7	4.1	3.9	4.3	3.8	4.1
	Udio mladih starosti 30-34 sa ISCED 5-8, %	37.7	44.1	40.9	41.4	41.3	41.3
	Osobe koje su rano napustile obrazovanje/obuku (18-24), %	7.6	5.7	6.8	6.5	3.0	4.9

Izvor: Uprava za statistiku – MONSTAT za 2023,2024

Generalni trendovi na tržištu rada kada kada je u pitanju NEET populacije ukazuju je stopa NEET u 2024. godini manja za 3,8 p.p u odnosu na 2023. godinu, kao i da je smanjenje stope NEET kod žena veće u odnosu na smanjenje stope NEET muškaraca (4,3p.p. : 3,3 p.p.). Takođe kada je u pitanju procenat NEET van radne snage, došlo je do smanjenja sa 38,7% na 26,2% , ali istovremeno i do povećanja procenat nezaposlenosti sa 61,3% na 73,8%.

Ako analiziramo Obrazovne indikatore iz ARS 2024, uočavamo sljedeće:

Procenat stanovništva starosti 20–29 godina sa najmanje završenim srednjim obrazovanjem, odnosno sa obrazovanjem na nivoima ISCED 3–8, u ukupnoj populaciji iste starosne grupe iznosi 95,9% (95,7% za muškarce i 96,2% za žene).

- Stopa zaposlenosti osoba (20-34) koje su nedavno završile obrazovanje i koje su zaposlene jednu do tri godine nakon završetka najmanje višeg srednjeg obrazovanja u ukupnom broju zaposlenih iz iste starosne kategorije koji su završili obrazovanje jednu do tri godine, bez obzira na stečeni nivo obrazovanja iznosi 75,4% (75,4% za muškarce i 75,5% za žene).

- Udio osoba starosti 20-29 godina sa obrazovanjem na ISCED nivou 0-2 u ukupnom stanovništvu iste starosne kategorije iznosi 4,1% (4,3% za muškarce i 3,8% za žene).

- Udio osoba starosti 30-34 godine sa obrazovanjem na ISCED nivou 5-8 u ukupnom stanovništvu iste starosne grupe iznosi 41,3% (41,4% za muškarce i 41,3% za žene).

- Broj osoba koje su rano napustile obrazovanje i obuku⁸ iznosio je 4,9% u 2024. godini (6,5% za muškarce i 3,0% za žene).

2. IMPLEMENTACIJA GARANCIJE ZA MLADE

Prvi plan implementacije Garancije za mlade u Crnoj Gori usvojen je za period 2024-2026. godine (u daljem tekstu: program Garancije za mlade), a obuhvata i dio aktivnosti iz 2023. godine. Razvijen je na osnovu rezultata mapiranja mladih koji nisu zaposleni, ne obrazuju se i ne obučavaju (NEET), analize postojećih politika i sprovedenog procesa konsultacija u okviru Međuresorske radne grupe za uvođenje programa Garancije za mlade u Crnoj Gori. Planom je predviđeno pilotiranje sistema pružanja usluga programa Garancije za mlade tokom 2025 i 2026. godine u lokalnim biroima rada iz tri regije (sjeverna, centralna i primorska regija) koje su odabrane na osnovu NEET mapiranja, analize pružanja usluga od strane organizacija civilnog društva, analize priliva i sistema pružanja usluga ZZZCG i gustine pružalaca obuka i poslodavaca.

Uzimajući u obzir složenost planiranih reformi i napore potrebne za uspostavljanje neophodnog okvira za program Garancija za mlade širom Crne Gore, pripremne reformske aktivnosti i inicijative grupisane su u četiri faze: i) mapiranje i rana intervencija; ii) dosezanje (outreach); iii) priprema; i iv) ponuda, kao i transverzalni pokretači koji su potrebni za djelotvornu implementaciju Garancije za mlade.

Započete su aktivnosti na izmjeni regulatornog okvira, kao i aktivnosti na jačanju kapaciteta nadležnih organa i identifikovanih partnera na nacionalnom i lokalnom nivou, prvenstveno kapaciteta ZZZCG kao glavnog implementacionog partnera i tačke ulaska u program Garancije za mlade i aktivnosti vezane za uspostavljanje okvira za praćenje Garancije za mlade.

S obzirom na složenost planiranih ključnih reformi, posebno onih koje se odnose na unapređenje regulatornog okvira u oblastima politike obrazovanja, rada i zapošljavanja i politike za mlade, ove reforme će se i dalje sprovoditi do kraja perioda važenja programa Garancije za mlade.

Pilot faza programa Garancije za mlade započeta je u januaru 2025. godine u tri biroa rada: Ulcinj, Bijelo Polje i Nikšić. Pilot opštine su odabrane na osnovu preduslova za implementaciju koji se odnose na resurse na lokalnim tržištima i organizacione i administrativne izazove u kancelarijama ZZZCG. Prilikom odabira pilot opština, primijenjeni su sledeći kriterijumi: osiguranje pokrivenosti u različitim regijama, praćenje kretanja mladih nezaposlenih osoba u i van evidencije ZZZCG, analizu mladih NEET-ova, procjenu kapaciteta lokalnih biroa, identifikaciju ekonomskih potencijala kroz saradnju sa poslodavcima radi ponude mogućnosti za zaposlenje i obuke na radnom mjestu, prisustvo organizacija civilnog društva za aktivnosti informisanja javnosti (outreach)⁹, dostupnost predškolskih ustanova, prisustvo pružalaca obuke, saradnju sa lokalnom samoupravom i uključivanje i malih i velikih biroa u pilot projekat kako bi se prikupili relevantni uvidi za proširenje programa Garancije za mlade na druge opštine u budućnosti.

⁸ Stopa ranog napuštanja školovanja predstavlja postotak mladih ljudi starosti od 18 do 24 godine koji su završili najviše osnovnu školu i nisu nastavili obrazovanje (nisu bili u programu obrazovanja ili obuke u posljednje četiri sedmice)

⁹ Aktivnosti na mapiranju omladinskih nevladinih organizacija i njihovih kapaciteta za pružanje usluga sprovedene su uz podršku UNICEF-a i MOR-a.

Pregled postignutog napretka i izazova u implementaciji ključnih reformi i planiranih intervencija po fazama dat je u nastavku izvještaja.

2.1 Faze

2.1.1 Mapiranje i rana intervencija

Planirane reforme i inicijative u okviru ove faze odnose se na unapređenje informacionog sistema u sistemu obrazovanja i zapošljavanja, kao i unapređenju propisa iz oblasti obrazovanja. Inicijative poput NEET mapiranja i unapređenja statističkih okvira trebale su da omoguće bolje razumijevanje trendova kod populacije NEET i identifikaciju mladih udaljenih od tržišta rada u cilju budućeg pružanja prilagođene podrške.

Započeto je unapređenje informacionog sistema u sistemu obrazovanja, rješavanjem tehničkih preduslova i definisanjem indikatora za ranu identifikaciju djece u riziku od napuštanja školovanja. Konsultacije su obuhvatile preko 190 direktora škola i više od 1.158 razrednih starješina. Međutim, puna interoperabilnost sa drugim sektorima još uvijek nije postignuta zbog ograničenih administrativnih kapaciteta u Odjeljenju za informaciono-komunikacione tehnologije Ministarstva prosvjete nauke i inovacija. Istovremeno, u Sektoru za informaciono-komunikacione tehnologije Ministarstva evidentirani su izazovi u pogledu administrativnih kapaciteta za pokretanje, testiranje i podršku digitalnim rješenjima. Ograničeni kapaciteti trenutno usporavaju punu interoperabilnost sa drugim sektorima, ali su planirane aktivnosti za njihovo jačanje. Iskustvo sa sajber napadom iz 2022. godine dodatno je uticalo na opredjeljenje da se koriste najviši standardi bezbjednosti i zaštite podataka u svim novim digitalnim rješenjima.

U cilju efikasnijeg sprovođenja Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem, kroz unaprijeđeni proces digitalizacije, informacioni sistem je kreiran tako da se nakon prijave korisnika za učešće u program i nakon unošenja traženih podataka (elektronskim putem uz elektronski potpis), isti se povezuju sa bazom podataka ustanove visokog obrazovanja u Crnoj Gori na kojoj je prijavljeni visokoškolac stekao kvalifikaciju, kako bi bile izbjegnute zloupotrebe bilo koje vrste. U skladu sa ovako unapređenim informacionim sistemom otpočela je realizacija programa za 2025. godinu. Buduća reforma Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem (PTG) biće usmjerena na jačanje mehanizama praćenja, evaluacije i kontrole postojećeg programa, kao i razvoj održivijih modela saradnje sa poslodavcima. Krajem 2025. godine formirana je radna grupa koja će raditi na pripremu reformi pravnog okvira, koji će omogućiti sprovođenje predviđenih intervencija i ciljanih programa podrške studentima visokog obrazovanja. Neke od najznačajnijih planiranih izmjena odnose se na: 1. Pобољшanje dostupnosti programa, 2. Revidiranje uslova koje poslodavci moraju ispuniti da bi učestvovali u Programu, uvođenjem ograničenja broja visokoškolaca po poslodavcu u jednom konkursnom ciklusu, u skladu sa brojem zaposlenih radi ravnomjernije raspodjele prilika i veće uključenosti različitih poslodavaca; 3. Jačanje mehanizama kontrole kvaliteta Programa, uvođenjem periodičnih kontrola realizacije Programa.

Novi Zakon o visokom obrazovanju, (iz oktobra 2025. godine), definiše značajne izmjene, uključujući osnovne studije od 180 ECTS kredita, uvođenje obavezne praktične nastave od najmanje 30 ECTS kredita, kao i promjene u organizaciji Agenciji za obezbjeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja. Usvajanje ovog zakona predstavlja polaznu osnovu za dalju reformu Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem.

Kod planirane reforme koja se odnosila na donošenje izmjene i dopune Zakona o obrazovanju odraslih, došlo je do izmjena i pripremljen je tekst novog Zakona o obrazovanju odraslih, koji je donijet 27. maja 2025. godine. Ovim je stvoren pravni okvir za uvođenje i standardizaciju praktične nastave kao obaveznog dijela studijskih programa. Zakon definiše ključne kompetencije, u skladu sa Evropskim okvirom ključnih kompetencija. Uveden je termin samoobrazovanje koje

predstavlja viši stepen samorazvoja koji se zasniva na posjedovanju sposobnosti i vještina da pojedinac vaninstitucionalno i bez pomoći drugih, potpuno samostalno organizuje proces učenja. Zakon je usaglašen sa Zakonom o nacionalnim stručnim kvalifikacijama, gdje se po prvi put uvode mikrokvalifikacije. Cilj uvođenja mikrokvalifikacija je brže sticanje odgovarajućih znanja, vještina i kompetencija koje su potrebne na tržištu rada, u cilju lakše prohodnosti i mobilnosti radne snage. Takođe, zakonom je predviđeno da se mogu se sprovoditi pilot programi sa unaprijed jasno utvrđenim ishodima učenja koje sprovodi pravno lice, koje po njegovom završetku učesnicima izdaje uvjerenje o pohađanju. Tok realizacije pilot programa prati Centar za stručno obrazovanje. Pravno lice koje realizuje pilot program određuje Ministarstvo na predlog Centra. Formirana je Koordinaciona grupa za praćenje saradnje između visokoškolskih ustanova i poslodavaca, koja osigurava kvalitet i efikasnost praktične obuke. Grupa nadgleda realizaciju praktične nastave, provjerava sporazume, identifikuje nedostatke i sprječava zloupotrebe, čime doprinosi boljoj integraciji studenata na tržište rada i usklađivanju obrazovnih programa sa potrebama privrede, a usvojen je Plan obrazovanje odraslih 2025-2029.

ZZZCG je pokrenuo novi informacioni sistem u novembru 2024. godine, uz dalja kontinuirana unapređenja tokom 2025. godine. Model za statističko profilisanje je izrađen i testiran. Međutim nije u funkciji, jer model iz projektnog zadatka ne daje očekivane rezultate, dakle još uvijek nije operativan. Eksterna interoperabilnost sa institucijama koje upravljaju osnovnim registrima od interesa za poslovanje ZZZCG je u toku i trenutno je ostvarena sa Poreskom upravom, Ministarstvom nadležnim za poslove socijalnog staranja i sa Ministarstvom javne uprave sa daljim aktivnostima za povezivanjem sa MSM, MEIS-om i MUP-om. Informacioni sistem ZZZCG je u tehničkom smislu spreman za emitovanje i konzumaciju podataka iz eksternih registara. Takođe napominjemo da je u tehničkom smislu, a shodno projektu novog informacionog sistema, modul za interoperabilnost izrađen a ZZZCG je pristupio GSB portalu. Istovremeno donijet je Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, kojim su otklonjene pravne barijere za uspostavljanje interoperabilnosti institucija za razmjenu podataka između ZZZCG i drugih relevantnih institucija, posebno u kontekstu implemntacije programa Garancije za mlade (dodatno pojašnjeno u dijelu 2.1.3).

Kroz projekat “Unaprijeđeno donošenje politika zasnovano na dokazima, prakse implementacije i koordinacija u sektoru zapošljavanja i socijalne politike, te ojačani kapaciteti za učešće u ESF”, izrađena je metodologija za praćenje i evaluaciju programa Garancije za mlade. ZZZCG uspostavio je mehanizme praćenja i evaluacije, putem liste EMCO indikatora, koji su sastavni dio metodologije za monitoring i evaluaciju programa Garancije za mlade. Ove reforme omogućavaju bolju koordinaciju sa ključnim institucijama, bržu razmjenu podataka i povećanje efikasnosti aktivnih mjera zapošljavanja, čime se doprinosi kvalitetnijoj podršci korisnicima i jačanju tržišta rada u Crnoj Gori.

Statističko mapiranje NEET mladih za period 2022-2024 se realizovalo tokom 2025. godine uz podršku MOR-a. Međutim, podaci još uvijek nijesu za upotrebu, zbog provjere validnosti prikupljenih podataka, bez koje se podaci ne mogu objaviti, odnosno zbog upodobljavanja metodologije sa podacima iz novog Popisa stanovništva iz 2023. godine.

Uvođenjem novog statističkog okvira za uzorkovanje za Anketu o radnoj snazi, omogućava se prikupljanje detaljnijih podataka o mladim NEET-ovima (15–29 godina), što omogućava preciznije praćenje kretanja na tržištu rada i strukture domaćinstava. Ovaj pristup jača kapacitete za analitičko planiranje politika zapošljavanja i obrazovanja zasnovanih na pouzdanim i kvalitetnim podacima, čime se podržava bolje ciljanje mjera i donošenje odluka zasnovanih na podacima. S obzirom na to da se za odabir uzoraka domaćinstava koristi novi okvir – Popis stanovništva, domaćinstava i stanova iz 2023. godine – nije bilo

potrebe za dodatnim budžetskim izdvajanjima. Počevši od 2025. godine, ovaj okvir se primjenjuje za uzorkovanje domaćinstava u Anketi o radnoj snazi, čime je osigurana dosljednost i preciznost podataka.

Identifikaciju NEET mladih ZZZCG vrši u kontinuitetu, pri čemu se izrađuju individualni planovi zapošljavanja i upućuju na odgovarajuće servise podrške. Aktivnosti uključuju terenske provjere, kategorizaciju zapošljivosti i primjenu posebnih modela dosezanja mladih, razvijenih uz međunarodnu podršku, čime se jača inkluzivni pristup mladima u riziku od dugotrajne nezaposlenosti i poboljšava njihova integracija na tržište rada. U toku 2025. godine 1177 NEET (691 žena) su uključeni u program Garancija za mlade. Najveći broj je bio starosnoj grupi od 20-24 godine I to 559 osoba ili 47,49%. Nešto manji broj je u starosnoj grupi 25-29 godina, odnosno 530 osoba ili 45,03%. Najmanje uključenih je od 15-19. godina, odnosno 88 osoba ili 7,48%. Pripadnika RE populacije bilo je uključeno 41 osoba, iz ciljne grupe OSI 8 osoba, dok je korisnika materijalnog obezbjeđenja bilo uključeno 45 osoba. Svim osobama koja su registrovana u program Garancije za mlade, pružena je neka od usluga ZZZCG. Najveći broj osoba je uključeno u više usluga, tako da je u cilju uspješne realizacije programa Garancije za mlade sprovedeno 591 individualno savjetovanje, 100 grupnih informisanja, 522 konsultacije, 354 individualna savjetovanja. U toku 2025. godine utvrđeno je preko 1200 individualnih planova zapošljavanja za NEET osoba uključena u program Garancije za mlade, koja su nakon toga upućena u odgovarajuće usluge pripreme za zapošljavanje. Proces identifikacije i procjene potreba NEET dodatno je podržan u periodu 2024-2025, od strane Evropske fondacije za obuku (ETF) kroz razvoj *Plana za dosezanje mladih NEET-ova u Crnoj Gori*.

Kada je u pitanju unapređenje dualnog obrazovanja ispunjeni su uslovi za formiranje Fonda za podršku dualnom obrazovanju i donošen je Pravilnik o raspodjeli sredstava iz Fonda za podršku dualnom obrazovanju. Centar za stručno obrazovanje organizovao je tri sesije obuka sa temom iz zaštite na radu za nastavnike, instruktore i organizatore praktične nastave. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija formiralo je Radnu grupu za izradu Eksterne evaluacije praktičnog obrazovanja, koja će dati preporuke za dalja unapređenja.

U okviru projekta „Unapređenje kvaliteta učenja utemeljenog na radu“ realizovane su radionice i posjete kompanijama, radi jačanja saradnje između škola i privrede i povezivanja obrazovanja sa stvarnim potrebama tržišta rada. Tokom 2024. godine izrađen je i objavljen „Vodič za organizaciju i realizaciju praktičnog obrazovanja kod poslodavca, u školskom i dualnom obliku“ koji standardizuje procedure planiranja, organizacije, realizacije i evaluacije praktične nastave, koji je namenjen nastavnicima, poslodavcima i organizatorima praktične obuke i koji je objavljen na web sajtu MPNI. Sve aktivnosti doprinose boljoj saradnji škola i privrede, povećanju kvaliteta praktičnog obrazovanja, jačanju kapaciteta nastavnika i instruktora, te olakšavaju učenicima prelazak sa dualnog obrazovanja na tržište rada, uz obezbjeđivanje sigurnog i kvalitetnog radnog okruženja.

U prvom kvartalu 2025. godine osnovana je Radna grupa za izradu Strategije za karijerno vođenje i savjetovanje za period 2025–2030, koju je Vlada Crne Gore usvojila u III kvartalu 2025. godine, čime je stvoren osnov za funkcionalan, inkluzivan i održiv sistem podrške mladima, nezaposlenima i ranjivim grupama. Izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, karijerno vođenje definisano je posebnim članom, a formiran je i Direktorat za karijerno savjetovanje i strateško planiranje unutar MPNI.

Izrađen je Okvir za vještine upravljanja karijerom (VUK) sa profilom kompetencija i Etičkim kodeksom, uz podršku ETF i OEAD, koji služi kao osnova za sistemsku i kontinuiranu obuku praktičara. Održane su radionice za pedagoško-psihološke službe, članove karijernih timova i direktore pilot škola, kao i trodnevni seminar uz podršku TAEX-a, radi usklađivanja domaćih pristupa sa evropskim standardima. Održane su četiri radionice, uz podršku OEAD za predstavnike pedagoško psiholoških službi, članove karijernih timova, direktore osnovnih škola, te predstavnike šest pilot stručnih škola.

U dijelu unapređenja ponude za obrazovanje odraslih, Vlada Crne Gore je u aprilu 2025. godine donijela Plan obrazovanja odraslih za period 2025–2029, koji postavlja smjernice za razvoj kompetencija građana, povećanje zapošljivosti i prilagođavanje programa savremenim potrebama tržišta rada. Glavni ciljevi Plana uključuju unapređenje osnovnih kompetencija, razvoj programa prekvalifikacije i dokvalifikacije, jačanje saradnje sa poslodavcima, podršku učenju u trećem dobu i digitalizaciju obrazovanja odraslih.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija pripremilo je Analizu sistema obrazovanja odraslih, koja pruža detaljan pregled stanja, izazova i potreba tržišta rada, te preporuke za unapređenje sektora. Analiza je identifikovala potrebe tržišta rada i dala preporuke za prilagođavanje obrazovnog sistema zahtjevima savremenog tržišta rada. Do kraja 2025. godine donijeto je 19 novih programa obrazovanja, razvijen softver za praćenje sticanja nacionalnih stručnih kvalifikacija, a sprovedena je i analiza validacije neformalnog i informalnog učenja, što omogućava sistemsko priznavanje prethodnog iskustva i vještina.

Zakonom o nacionalnim stručnim kvalifikacijama definisana je procedura provjere znanja, vještina i kompetencija putem ispitne komisije. Ispitna komisija formirana od licenciranih ispitivača sa zvanične liste, koju imenuje Ispitni centar. Do kraja 2025. godine raspisani su javni oglasi za sve stručne kvalifikacije i ključne kompetencije, sa postojećim ispitnim katalozima i programima. U januaru 2025. Godien MPNI je sprovelo Analizu validacije neformalnog i informalnog učenja. Analiza validacije neformalnog i informalnog učenja istaknuta je kao ključna za promociju cjeloživotnog učenja.

U cilju unapređenja upisne politike u srednjem obrazovanju MPNI izradilo je u prvom kvartalu 2025.g. Analizu upisa učenika u prvi razred srednje škole u školskoj 2024/2025 godine.

Do sada nije ostvaren napredak u potpunom povezivanju informacionih baza osnovnih i srednjih škola, fakulteta i drugih institucija, radi praćenja kretanja mladih na tržištu rada do 30 godina starosti zbog ograničenih tehničkih i kadrovskih resursa, što otežava pravovremeno praćenje i planiranje. Ipak, aktivnosti na prikupljanju i analizi podataka su započete, a problem nedostatka kapaciteta naglašava potrebu za dodatnim resursima i prioritizacijom ovog pitanja u narednom periodu.

Tabela 2.1.1: Ključne reforme i inicijative za identifikaciju ciljnih grupa, raspoloživih servisa i potreba za vještinama i osiguranje prevencije kroz sistema praćenje i sisteme ranog upozorenja (early warning systems)

Naziv reforme/inicijative	Ključni cilj(evi)	Ciljna grupa, uključujući broj lica koja su obuhvaćena (ako postoji podatak)	Opseg	Naziv i uloga vodeće organizacije i partnera koji sarađuju sa njom	Rokovi za implementaciju	Troškovi implementacije ¹⁰ , ako je primjenljivo, i izvor finansiranja	Napredak 2024-2025.
Planirane reforme							
Unapređenje informacionog sistema obrazovanja	Uskladiti pravnu regulativu iz oblasti obrazovanja u cilju uspostavljanja interoperabilnosti	Sadašnji i budući učenici i studenti u obrazovnom sistemu Djeca u riziku od napuštanja škole	Nacionalni	MPNI (vodeći) CSO MUP ZZZCG MRZSD Ispitni centar, univerziteti, Poreska uprava	2023-2026	700,000.00 € Izvor: MPNI nacionalni budžet (za cijeli period)	Unaprijeđen je sistem digitalizacije : -Upotreba elektronske lične karte eID; -Uveden digitalni potpis; -Korišćenje elektronskih usluga putem portala eUprave
	Formirati sistem interoperabilnosti kako bi se uspostavili: - funkcionalni model rane identifikacije djece u riziku od napuštanja školovanja, - funkcionalni model identifikacije djece koja ne pohađaju školu u Crnoj Gori, - funkcionalne studije praćenja svršenih srednjoškolaca kroz administrativne izvore podataka,	Djeca od 6 do 15 godina koja ne pohađaju školu Učenici završnih razreda srednjih škola					Implementacija sistema za identifikaciju djece u riziku od ranog napuštanja školovanja započeta. Tehnički preduslovi su riješeni, a indikatori rizika definisani. Konsultacije sprovedene sa preko 190 direktora i 1.158 razrednih starješina. Izazovi ostaju u interoperabilnosti sa drugim sektorima i ograničenim administrativnim

¹⁰ Osim ako nije drugačije navedeno, troškovi se odnose na cijeli vremenski period za sprovođenje planirane reforme/inicijative.

	uključujući učenike na dualnom obrazovanju						kapacitetima, ali procesi se kontinuirano odvijaju.
Reforma Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem (PTG)	Unaprijediti sistem praćenja, evaluacije i kontrole postojećeg programa	Studenti završne godine dodiplomskih i master studija i studenti dualnog obrazovanja	Nacionalni	MPNI (vodeći) ZZZCG Univerziteti	2025-2026	Administrativni trošak	Visokoškolac se prijavljuje za Program putem: -elektronske lične karte eID; -digitalni potpis kao kao sigurna elektronska identifikacija; -uparivanje sa bazom podataka ustanova visokog obrazovanja u CG
	Analiza modaliteta sufinansiranja zapošljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem koja prvi put zasnivaju radni odnos u vezi sa članom 46. Zakona o radu (Uključivanje poslodavaca u dio pokrivanja troškova zarada (uzeto za određeni broj mjeseci)						15. januara 2025.g. korisnici su započeli 14. ciklus Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem. Program je imao novi pristup načinu prijavljivanja korisnika i poslodavaca. Uspostavljen je potpuno novi sistem digitalizovanog programa.
	Formirati Radni tim za pripremu reformi pravnog okvira koje će omogućiti sprovođenje predviđenih intervencija (i) ciljani program podrške studentima visokog obrazovanja da ispune obavezne uslove za praksu za određena zanimanja dok su na univerzitetu (administrira Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija); (ii) program podsticaja za poslodavce da koriste ugovore o stručnom osposobljavanju (član 46. Zakona o radu) za zapošljavanje mladih diplomaca kao njihovo prvo radno iskustvo (od 2027. godine ova šema može biti subvencionisana ponuda za zapošljavanje u skladu sa ponudom pružanja usluga širom zemlje kroz program Garancije za mlade) (administrira ZZZCG); (iii) praksa u skladu sa Okvirom kvaliteta EU (administrira ZZZCG);						Krajem 2025. godine formirana je radna grupa koja će raditi na pripremu reformi pravnog okvira, koji će omogućiti sprovođenje predviđenih intervencija i ciljanih programa podrške studentima

	(iv) sufinansiranje u partnerstvu sa poslodavcima za posljednju (treću) godinu dualnog obrazovanja (podsticaj za zapošljavanje) sa naglaskom na jačanje preduzetničkih i digitalnih kompetencija, podsticanje "mekih vještina" (komunikacija, prezentacija, rješavanje konflikata, vještine pregovaranja).						
Revizija Programa stručnog osposobljavanja visokoškolača	Izmjene i dopune Zakona o visokom obrazovanju i kreiranje podzakonskih akata kojim će se preciznije definisati obavezna praktična nastava	2500 studenata završne godine osnovnih i master studija	Nacionalni	MPNI (vodeći) Univerziteti	2026	Administrativni trošak	Novim Zakonom o visokom obrazovanju propisano je da studijski programi osnovnih studija sadrže obaveznu praktičnu nastavu koja se realizuje u realnom okruženju ili u prostorijama visokog obrazovanja, u obimu od najmanje 30 ECTS kredita.
	Unapređenje sistema podrške obaveznoj praktičnoj nastavi tokom studija na Univerzitetima za studente završne godine osnovnih i master studija (Memorandumi o saradnji sa poslodavcima)						U 2025.godini zaključeno je ukupno 63 memoranduma o saradnji između fakultetskih jedinica i poslodavaca ,(privanih i državnih). Kako bi se obezbijedila efikasna organizacija praćenja i evaluacija rada studenta, neophodno je bilo uspostaviti digitalno softversko rješenje koje povezuje studente, akademsko osoblje i poslodavce uz potpunu transparentnost i automatizaciju procesa.
Izmjene i dopune Zakona o obrazovanju odraslih	Unapređenje odredbi vezano za pilot program	Nezaposlena lica Organizatori obrazovanja	Nacionalni	MPNI (vodeći) CSO ZZZCG	2024-2025	Administrativni trošak	Formirana Radna grupa u 2024. godini pripremila je izmjene i dopune Zakona o obrazovanju odraslih (odustalo se od izmjena i pripremljen je novi Zakon) Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija pripremiло je prijedlog, Vlada ga utvrdila, a Skupština Crne Gore donijela Zakon o obrazovanju odraslih u maju 2025. godine.

							Vlada je usvojila Plan obrazovanja odraslih za period 2025–2029
	Omogućavanje zainteresovanim nezaposlenim licima da direktno odaberu pružaoca obrazovanja						Formirana je koordinaciona grupa za praćenje saradnje između visokoškolskih ustanova i poslodavaca.
Unapređenje informacionog sistema ZZZCG	Razvoj novog informacionog sistema	Korisnici usluga ZZZCG-a i korisnici Programa Garancije za mlade	Nacionalni	MRZSD ZZZCG	2023 - 2025	1,942,960.00 € Izvor: AD IPA 2020 (za cijeli period)	Novi informacioni sistem ZZZCG je operativan od novembra 2024. godine, sa kontinuiranim fino podešavanjem i razvojem novih modula prema potrebama Zavoda.
	Unapređenje postojećih poslovnih praksi i zakonodavnog okvira sa ciljem lakšeg i efikasnijeg pružanja usluga						Donijet Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti donijet i stupio na snagu 29.marta 2025. godine
	Uspostavljanje ili unapređenje eksterne interoperabilnosti sa institucijama koje upravljaju osnovnim registrima koji su od interesa za poslovanje ZZZCG ¹¹ .						Eksterna interoperabilnost sa institucijama koje upravljaju osnovnim registrima od interesa za poslovanje ZZZCG je u toku i trenutno je ostvarena sa Poreskom upravom i Ministarstvom nadležnim za poslove socijalnog staranja i sa Ministarstvom javne uprave sa daljim aktivnostima za povezivanjem sa MSM, MEIS-om i MUP-om. Informacioni sistem Zavoda je u tehničkom smislu spreman za emitovanje i konzumaciju podataka iz eksternih registara. Takođe napominjemo da je u tehničkom smislu, a shodno projektu novog informacionog sistema modul za interoperabilnost je

¹¹ Prema Akcionom planu za interoperabilnost za potrebe ZZZCG. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-budapest/documents/publication/wcms_811867.pdf

							izrađen a Zavod je pristupio GSB portalu.
Planirane inicijative							
NEET mapiranje 2023	Razumjeti kako se determinante NEET-a mijenjaju tokom vremena i potvrditi da li se uočene promjene iz 2019-2020. godine nastavljaju	NEET populacija	Nacionalni	MOR MRZSD ZZZCG MONSTAT	2024	10,000.00 € izvor: EU-MOR tehnička pomoć (za cijeli period)	Statističko mapiranje NEET mladih za period 2022-2024 se realizovalo se tokom 2025. godine
Unapređenje okvira za uzorkovanje za ARS	Pribavljanje detaljnijih podataka o mladim NEET-ovima (15 - 29)	Mladi NEET 15 - 29	Nacionalni	MONSTAT (vodeći) MRZSD ZZZCG	2025 - 2026	20,000.00 € Izvor: Nacionalni budžet (izdvajanja za monstat) (za cijeli period)	Primjena novog okvira za uzorkovanje domaćinstava iz Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2023. godine počela je 2025. godine za Anketu o radnoj snazi. Novi okvir omogućava preciznije uzorkovanje bez potrebe za dodatnim budžetskim izdvajanjima.
Identifikacija mladih koji su odvojeni od tržišta rada	Identifikovati mlade ljude koji dolaze iz domaćinstava koja primaju socijalnu pomoć, mlade majke sa obavezama brige o djeci predškolskog uzrasta i koje su registrovane kod Zavoda za zapošljavanje. Cilj je procijeniti njihove individualne potrebe i povezati ih sa odgovarajućim službama podrške kako bi im se pomoglo da se integrišu na tržište rada.	NEET populacija (Mladi uključeni u pilot fazu GM)	Nacionalni	ZZZCG (vodieći) MRZSD Centar za socijalni rad	2024-2026	Administrativni trošak	NEET mladi registrovani kod Zavoda kontinuirano se identifikuju i profiliraju prema zapošljivosti Kontinuiranom analizom karakteristika nezaposlenih lica mladi se svrstavaju u kategorije zapošljivosti i dobijaju ciljanu podršku za integraciju na tržište rada. U toku 2025. godine 1177 NEET (691 žena) su uključeni u Program. Najveći broj je od 20-24 godine-559 osoba .Nešto manji broj je u starosnoj grupi 25-29 godina -530 osoba. Najmanje uključenih je od 15-19. godina. -88 osoba. Pripadnika RE populacije bilo je

							uključeno 41 osoba, iz ciljne grupe Osi 8 osoba, dok je korisnika materijalnog obezbjeđenja uključeno bilo 45 osoba. Svim licima koja su registrovana u GZM, pružena je neka od usluga Zavoda. Najveći broj osoba je uključeno u više usluga, pa je sprovedeno 591 individualno savjetovanje, 100 grupnih informisanja, 522 konsultacije, 354 individualna savjetovanja. U toku 2025. godine utvrđeno je preko 1200 individualnih planova zapošljavanja za NEET osobe uključena u GZM, koja su nakon toga upućena u odgovarajuće usluge pripreme za zapošljavanje
Unapređenje dualnog obrazovanja	Poboljšati kvalitet dualnog obrazovanja i saradnju sa poslodavcima za učenike strukovnih škola kao način olakšavanja prelaska učenika na tržište rada	U prosjeku 700 mladih ljudi uzrasta 15 – 18 godina, u svakom ciklusu	Nacionalni	MPNI (vodeći) CSO UPCG	2024-2026	1.500.000,00 €. Sredstva su planirana za period od dvije godine (2026-2027). Izvor: nacionalni budžet	Kontinuirano sprovedeni projekti, radionice, programi i posjete koje su imale za cilj poboljšanje dualnog obrazovanja i saradnju sa poslodavcima.
	Uspostaviti - u partnerstvu s poslodavcima - sistem podsticaja za poslodavce da zapošljavaju učenike koji završe dualno obrazovanje						Ispunjeni uslovi za formiranje Fonda za podršku dualnom obrazovanju i donešen Pravilnik o raspodjeli sredstava iz Fonda za podršku dualnom obrazovanju.
	Poboljšan rad nastavnika i instruktora kod poslodavca kroz godišnju obuku						Centar za stručno obrazovanje organizovao je tri sesije obuka sa temom zaštite na radu. Obuka je namijenjena organizatorima praktične nastave u školi, nastavnicima praktične nastave, kao i instruktorima praktičnog obrazovanja kod poslodavaca koji imaju ključnu ulogu u obezbjeđivanju

							bezbjednog i kvalitetnog okruženja za učenike tokom praktične nastave.
	Unaprijediti procedure praćenja i evaluacije u realizaciji praktične nastave u školi kroz uspostavljanje standardizovanih procedura u pripremi, organizaciji, realizaciji i evaluaciji praktične nastave u školskom obliku, koja uključuje učenje kroz rad						MPNI formiralo Radnu grupu za izradu Evaluacije praktičnog obrazovanja u školskom i dualnom obliku, sa nalazima, zaključcima i preporukama za dalje unapređenje. U 2024. godini izrađen „Vodič za organizaciju i realizaciju praktičnog obrazovanja kod poslodavca u školskom i dualnom obliku“, objavljen 31. januara 2025. na veb-sajtu Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija. Održane radionice za organizatore i instruktore radi upoznavanja sa sadržajem Vodiča i pripreme za njegovu primjenu, s ciljem unapređenja saradnje škola i poslodavaca i kvaliteta praktičnog obrazovanja.
Unapređenje karijernog vođenja u osnovnim, srednjim i stručnim školama	Osnivanje Nacionalnog koordinacionog tijela za karijerno vođenje i savjetovanje						U prvom kvartalu 2025. godine osnovana Radna grupa za izradu Strategije za karijerno vođenje i savjetovanje za period 2025–2030. Strategija za karijerno vođenje i savjetovanje 2025–2030 pripremljena i usvojena na Vladi Crne Gore, s ciljem uspostavljanja funkcionalnog, inkluzivnog i održivog sistema podrške mladima, nezaposlenima i ranjivim grupama. Izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju karijerno vođenje i savjetovanje definisano je posebnim članom. U skladu sa zakonom izvršena izmjena Sistematizacije MPNI i formiran Direktorat za karijerno savjetovanje i vođenje i strateško planiranje i upravljanje.

	Utvrdjivanje standarda kvaliteta za karijerno vođenje i savjetovanje, pripremiti obuke za praktičare, neophodne materijale i uspostaviti sistem provjere rezultata koji oni ostvaruju;						Održani online sastanci sa predstavnicima Finske, Poljske i Malte radi razmjene dobrih praksi i sticanja relevantnih iskustava iz EU. Planirana studijska posjeta Malti putem TAIEX mehanizma radi dodatnog jačanja stručnosti domaćih aktera u oblasti karijernog vođenja i savjetovanja. Izrađen Okvir za vještine upravljanja karijerom (VUK) sa Profilom kompetencija i Etičkim kodeksom za praktičare karijernog vođenja, kao osnov za sistemsku i kontinuiranu obuku praktičara i uspostavljanje standarda kvaliteta. Dokumenti pripremljeni uz podršku European Training Foundation (ETF) i OEAD.
	Formirati timove za karijerno vođenje - nastavnike, šefove odjeljenja i službe za karijerno vođenje i imenovati osobu u školama koja će koordinirati rad timova za karijerno vođenje i savjetovanje, kao i pružati obuku za karijerne timove i implementaciju programa u osnovnim i srednjim školama						Održan trodnevni seminar uz podršku Evropske delegacije putem TAIEX instrumenta, radi razmjene znanja i usklađivanja domaćih pristupa sa evropskim standardima. Formirana Direkcija za karijerno savjetovanje i vođenje unutar Direktorata za karijerno savjetovanje i strateško planiranje i upravljanje, nadležna za podršku timovima za karijerno vođenje i savjetovanje. Održane četiri radionice uz podršku OEAD za predstavnike pedagoško-psiholoških službi, članove karijernih timova, direktore i pomoćnike direktora osnovnih škola, te predstavnike šest pilot stručnih škola.
Unapređenje ponude za obrazovanje odraslih	Sprovesti istraživanje o potrebama tržišta rada za vještinama i kvalifikacijama.	Odrasli stariji od 15 godina koji nisu u formalnom	Nacionalni	MPNI (vodeći) CSO	2024-2026	450,000.00 € godišnje	Donesen Plan obrazovanja odraslih za period 2025–2029, pripremljen od strane Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija.april 2025

		obrazovanju Organizatori obrazovanja odraslih		MRZSD ZZZCG Centar za socijalni rad UPCG Privredna komora Ispitni centar, komisije		Izvor: nacionalni budžet	Pripremljena Analiza sistema obrazovanja odraslih u Crnoj Gori, koja pruža detaljan pregled trenutnog stanja, izazova i preporuka za unapređenje sektora. Analiza je identifikovala potrebe tržišta rada i dala preporuke za prilagođavanje obrazovnog sistema zahtjevima savremenog tržišta.
	Razviti nove programe cjeloživotnog učenja kako bi se adekvatno odgovorilo na obrazovne potrebe odraslih						Mjere za podsticaj uključivanja odraslih u cjeloživotno učenje uključene su u Plan rasta za Crnu Goru. Za 2025. godinu predviđena je izrada novih, modernih programa obrazovanja sa fokusom na razvoj zelenih i digitalnih vještina. Planirano je bilo donošenje 16 programa, a do kraja 2025. godine donijeto je 19 programa.
	Unaprijediti sistem i povećati broj licenciranih ispitivača kroz kreiranje baze podataka u procesu sticanja nacionalne stručne kvalifikacije						Zakonom o nacionalnim stručnim kvalifikacijama definisano provođenje provjere znanja, vještina i kompetencija putem Ispitne komisije. Ispitna komisija formirana od licenciranih ispitivača sa zvanične liste, koju imenuje Ispitni centar. Do kraja 2025. godine raspisani javni oglasi za sve stručne kvalifikacije i ključne kompetencije sa postojećim ispitnim katalozima i programima. Razvijen softver za praćenje sticanja nacionalnih stručnih kvalifikacija.
	Priprema za priznavanje prethodnog učenja (RPL)						U januaru 2025. godine Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija sprovelo Analizu validacije neformalnog i informalnog učenja. Validacija neformalnog i informalnog učenja

							istaknuta je kao ključna za promociju cjeloživotnog učenja.
Kontinuirano usklađivanje upisne politike sa potrebama tržišta rada	Uskladiti upisnu politiku za srednje škole i fakultete sa potrebama tržišta rada, ali to učiniti bez obeshrabrivanja pojave novih zanimanja i obrazovnih profila potrebnih za razvoj konkurentnosti na tržištu.	Učenici i poslodavci	Nacionalni	MPNI ZZZCG MRZSD Univerziteti UPCG Privredna komora	2024-2026	Administrativni troškovi	U cilju unapređenja upisne politike u srednjem obrazovanju, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija izradilo je u I kvartalu 2025. godine Analizu upisa učenika u prvi razred srednje škole u školskoj 2024/2025. godini. Saradnja sa partnerima ostaje na istom nivou.
	Povezivanje informacionih baza osnovnih i srednjih škola, fakulteta, Ministarstva unutrašnjih poslova, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i Poreske uprave radi praćenja kretanja mladih na tržištu rada do 30 godina starosti						Do sada nije ostvaren napredak u potpunom povezivanju informacionih baza osnovnih i srednjih škola, fakulteta i drugih institucija, radi praćenja kretanja mladih na tržištu rada do 30 godina starosti zbog ograničenih tehničkih i kadrovskih resursa, što otežava pravovremeno praćenje i planiranje. Ipak, aktivnosti na prikupljanju i analizi podataka su započete, a problem nedostatka kapaciteta naglašava potrebu za dodatnim resursima i prioritizacijom ovog pitanja u narednom periodu.

2.1.2 Dosezanje (Outreach)

Planirane ključne reforme i inicijative odnosile su se na izmene zakonodavnog i strateškog okvira u smislu koordinisanog djelovanja institucija i partnera u radu sa mladima.

U okviru zakonodavnog procesa, pristupilo se izradi izmjena i dopuna Zakona o mladima, ali su tokom procesa nastale dodatne izmjene, pa se u konačnom pristupilo izradi novog Zakona. Do kraja 2025. godine pripremljen je tekst Predloga Zakona o mladima, koji je u fazi usaglašavanja sa relevantnim institucijama u skladu sa procedurama. Tekst novog Zakona uvodi pojam Dosezanja (član 12), koji predstavlja pravnu osnovu za fazu outreach-a iz programa Garancije za mlade, a za sprovođenje aktivnosti zaduženo je MSP. Očekuje se njegovo donošenje u prvoj polovini 2026. godine, čime će se obezbijediti jasan i stabilan pravni okvir za buduće aktivnosti usmjerene na informisanje i uključivanje mladih u društvene tokove.

Kroz Strategiju za mlade 2023–2027 sa Akcionim planom za 2023-2024 (oktobar 2023.g) uspostavljanjen je strateški okvir za sprovođenje aktivnosti informisanja i dosezanja mladih u Crnoj Gori. Kroz ovaj dokument definišu se institucionalne odgovornosti, standardi djelovanja, metodologija rada, linije usluga, mehanizmi praćenja i modeli finansiranja aktivnosti dosezanja. Time se stvara strukturiran i održiv sistem koji omogućava koordinisano djelovanje relevantnih aktera i kontinuirano unapređenje pristupa mladima, posebno NEET populaciji.

Ova rješenja su omogućila da program Garancija za mlade bude prepoznat kao inicijativa od javnog interesa, pružajući stabilan pravni i strateški osnov za planiranje i sprovođenje budućih outreach aktivnosti.

U dijelu aktivnosti za razvoj modela dosezanja i aktiviranja mladih NEET izvan sistema, uspostavljena je saradnja sa ETF-om, koji je pružio podršku u nekoliko ključnih oblasti. ETF je pomogao u definisanju Modela dosezanja mladih NEET-ova, kroz saradnju sa lokalnim institucijama, nevladinim organizacijama i drugim relevantnim akterima, osiguravajući preporuke zasnovane na najboljim praksama. Dodatno, ETF pruža podršku u oblikovanju plana komunikacije, uključujući identifikaciju ciljnih grupa, definisanje ključnih poruka i odabir komunikacionih kanala, kako bi program Garancije za mlade bio adekvatno promovisan i dostupan ciljanoj populaciji. ETF je takođe doprinio mapiranju uloga i odgovornosti ključnih institucija uključenih u implementaciju i komunikacione aktivnosti, kako bi se izbjeglo dupliranje napora i osigurala koordinacija među akterima. Model za dosezanje i aktiviranje mladih iz NEET populacije je kreiran, dokumentovan i dostavljen partnerima zaduženim za program Garanciju za mlade, uključujući Ministarstvo sporta i mladih kao vodećeg aktera za ovu fazu, čime je postavljen operativni temelj za dalju primjenu i evaluaciju aktivnosti dosezanja mladih.

Još uvijek nijesu uspostavljeni minimalni standardi usluga za mlade NEET, međutim u okviru Modela za dosezanje mladih NEET, postoji definisan okvir za ugovaranje i praćenje rada organizacija civilnog društva u okviru aktivnosti dosezanja.

Kada je u pitanje jačanje kapaciteta ZZZCG kako bi se uspostavile namjenske linije usluga za mlade, u toku 2025. godine sprovedene su obuke i podrška savjetnicima kako bi se unaprijedile njihove kompetencije u radu sa nezaposlenim licima i mladim NEET osobama. Realizovani su i seminari namijenjeni visokoškolicima koji prvi put apliciraju za zaposlenje, s ciljem upoznavanja sa zahtjevima poslodavaca i tržišta rada, poslovnom komunikacijom, načinom prijave za radno mjesto, te prepoznavanjem i primjenom socijalnih, interpersonalnih i profesionalnih vještina. Paralelno, rad na aktivaciji teže zapošljivih lica, uključujući

korisnike materijalnog obezbjeđenja, sproveden je kroz tematske seminare prilagođene specifičnostima ciljne grupe. Ovi seminari su imali za cilj aktivaciju mladih kroz podršku u prepoznavanju sopstvenih mogućnosti i razvijanju pozitivnog odnosa prema učenju i zapošljavanju, čime se doprinosi povećanju njihove zapošljivosti i dugoročnoj integraciji na tržište rada.

Planirana je izrada Analize kapaciteta nevladinih organizacija i obuka jačanja kapaciteta NVO u 2026. godini. Izrađena je Sektorska analiza potreba mladih pod nazivom “NEET mladi-osnaženi mladi” i očekuje se da će konkurs za NVO biti sproveden tokom 2026. godine.

Tokom izvještajnog perioda, Unija poslodavaca Crne Gore, kao reprezentativni socijalni partner, sprovela je niz aktivnosti putem različitih komunikacionih kanala, uključujući grupne mejlove, Facebook i Instagram, kako bi informisala svoje članice i kompanije o programu Garancije za mlade. Paralelno s tim, ZZZCG organizovao je informativne sesije sa poslodavcima iz pilot opština, čime je neposredno pružena podrška implementaciji programa. Koordinacija između UPCG i ZZZCG-a, za sprovođenje zajedničkih aktivnosti u okviru programa Garancije za mlade su u početnoj fazi, što je umanjilo potencijalni efekt informisanja i angažovanja poslodavaca.

S druge strane, Unija slobodnih sindikata takođe reprezentativni socijalni partner, u izvještajnom periodu nije realizovala planirane aktivnosti iz Plana implementacije Garancije za mlade, ali je naglasila svoju podršku svim aktivnostima vezanim za mlade i planira aktivnije učešće u budućem periodu. Istovremeno, USSCG je obraćanjem Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija predložila uvođenje novog fakultativnog predmeta pod nazivom „Industrijska demokratija“ u nastavni plan završnih razreda srednjih škola. Predloženi predmet ima za cilj da mladima približi ključne aspekte tržišta rada, uključujući osnovna radna prava i obaveze zaposlenih, ulogu sindikata i socijalnog dijaloga, mehanizme zaštite radnika te izazove i mogućnosti pri ulasku u svijet rada. Predloženo je formiranje radne grupe koja bi, u saradnji sa predstavnicima sindikata, stručnjacima iz oblasti obrazovanja i rada, te predstavnicima Ministarstva, razradila okvir i sadržaj predmeta, uz mogućnost pilot-programa u odabranim školama. Ovaj pristup predstavlja strateški doprinos obrazovnom sistemu, osnažuje mlade i direktno podržava implementaciju programa Garancije za mlade.

Kada je u pitanju promocija programa Garancija za mlade pripremljeni su različiti informativni materijali za promociju, sa ciljem da mladima olakšaju razumijevanje mogućnosti koje program nudi. Program je promovisan u tri pilot opštine tokom 2025. godine – Ulcinj 19.11., Bijelo Polje 20.11. i Nikšić 10.12. 2025. godine. Događaji su okupili ukupno 86 učesnika (25 u Ulcinju, 29 u Bijelom Polju i 32 u Nikšiću), i održani su pod nazivom „Garancija u praksi – zajedno za uspjeh mladih“, uz učešće predstavnika ministarstava, ZZZCG, opština, poslodavaca, mladih i nevladinih organizacija. Navedene događaje u pilot opštinama realizovane su uz podršku projekta „EU podrška sektoru zapošljavanja i socijalne politike.“

U decembru 2024. godine održani su sastanci sa tri glavna udruženja koji predstavljaju ili zastupaju interese poslodavaca, Privrednom komorom, Unijom poslodavaca i Asocijacijom poslodavaca Crne Gore, koji su rezultirali potpisivanjem Sporazuma o saradnji u rješavanju problema nezaposlenosti mladih.

Napredak u 2025.godini se ogleda u tome što su sve ključne institucije uključene u implementaciju Programa: Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija; Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga; Zavod za zapošljavanje Crne Gore; i Ministarstvo sporta i mladih, učestvovala u medijskoj kampanji s ciljem informisanja šire javnosti.

Proces izbora izvođača usluge medijske promocije je u toku, a predviđeni početak realizacije projekta planiran je za proljeće 2026. godine.

Tabela 2.1.2: Ključne reforme i inicijative za obezbjeđivanje djelotvornijih i inkluzivnijih aktivnosti dosezanja/outreach, uključujući podizanje svijesti i komunikaciju, pojačane aktivnosti dosezanja ranjivih grupa

Naziv reforme/inicijative	Ključni cilj(evi)	Ciljna grupa, uključujući broj lica koja su obuhvaćena (ako postoji podatak)	Opseg	Naziv i uloga vodeće organizacije i partnera koji sarađuju sa njom	Rokovi za implementaciju	Troškovi implementacije, ako je primjenljivo, i izvor finansiranja	Napredak 2024-2025
Planirane reforme							
Izmjene i dopune Zakona o mladima i donošenje Strategija za mlade 2023 2027	Definisati zakonski osnov za implementaciju outreach aktivnosti u Crnoj Gori	Mladi (15 - 29)	Nacionalni	MSM (vodeći) /MRZSD, MP, Socijalni partneri, NVO	2023-2024	Administrativni trošak	Izrada novog Zakona o mladima, kojim se planira prepoznavanje Garancije za mlade kao inicijative od javnog interesa je završena, očekuje se njegovo donošenje tokom prve polovine 2026. godine Predlog zakona (član 12) uvodi termin "DOSEZANJE", koji predstavlja pravni osnov za outreach fazu Garancije za mlade, za koju je zaduženo Ministarstvo sporta i mladih
	Definisati metodologiju, linije usluga, mehanizme za monitoring i finansiranje za outreach aktivnosti/ aktivnosti dosezanja						Uspostavljen je Model za dosezanja (outreach) NEET mladih u Crnoj Gori uz podršku ETF-a. Definisan je model finansiranja aktivnosti koji se odnose na dosezanje do NEET mladih, kroz sektorsku analizu "NEET mladi - osnaženi mladi", i isto će se realizovati kroz konkurs za NVO
Razvoj modela za dosezanje i aktiviranje	Razviti metodologiju i alate za uspostavljanje kontakta, aktivaciju i pružanje podrške mladima koji su	NEET mladi	Nacionalni	MRZSD	2024	Izvor: EU-MOR tehnička pomoć	ETF je podržao definisanje Modela za dosezanje (outreach) mladih NEET-ova, kroz saradnju sa lokalnim institucijama,

mladih NEET-ova izvan sistema	uklonjeni sa tržišta rada ili su u riziku od socijalne isključenosti.	NVO		MSM ZZZCG NVO			nevladinim organizacijama i relevantnim akterima. Model za doseganje mladih NEET-ova je kreiran od strane ETF-a i dostavljen partnerima odgovornim za Garanciju za mlade, uključujući Ministarstvo sporta i mladih kao vodeći organ za ovu fazu.
	Utvrđiti minimalne standarde usluga za mlade NEET-ove i okvir za praćenje rezultata pruženih usluga						Nijesu uspostavljeni minimalni standardi usluga za mlade NEET, međutim u okviru Model za doseganje (outreach) do NEET mladih, postoji definisan okvir za ugovaranje i praćenje rada organizacija civilnog društva u okviru aktivnosti doseganja.
Planirane inicijative							
Namjenska linija usluga za mlade prijavljene kod ZZZCG	Jačanje kapaciteta ZZZCG: Identifikovati mlade koji su registrovani na evidenciji ZZZCG (ali su odvojeni od tržišta rada) kako bi im se ponudila linija podrške za uključivanje na tržište rada (psihološka pomoć, intenzivno savjetovanje, usmjeravanje i upućivanje na kvalitetnu ponudu).	mladi registrovani na evidenciji ZZZCG	Nacionalni	ZZZCG (vodeći) Centar za socijalni rad MRZSD	2023-2025	20,000.00 € Izvor: AD 2020 (Twining) (za cijeli period)	Tokom 2025. godine sprovedene su kontinuirane obuke i podrška savjetnicima, kako bi se unaprijedile njihove kompetencije u radu sa nezaposlenim licima i mladima NEET-ovima. Organizovani su seminari za visokoškolce koji prvi put apliciraju za posao, sa ciljem upoznavanja sa zahtjevima tržišta rada, poslovnom komunikacijom, prijavom za radna mjesta i razvijanjem socijalnih, interpersonalnih i profesionalnih vještina. Realizovani su tematski seminari za aktivaciju teže zapošljivih lica, uključujući korisnike materijalnog obezbjeđenja i druge, kako bi se podržalo prepoznavanje ličnih kapaciteta i razvijao pozitivan odnos prema učenju i zapošljavanju.

Izgradnja kapaciteta nevladinih organizacija za mlade radi sprovođenja aktivnosti dosezanja	Izgraditi kapacitete nevladinih organizacija za mlade kako bi sprovodile aktivnosti dosezanja mladih (s fokusom na NEET)	Mladi (15 - 29) NEET	Nacionalni	MSM (vodeći) UNDP ETF	2023-2024	15,000.00 € Izvor: ReLOaD projekat (UNDP) (za cijeli period)	Planirana izrada Analize kapaciteta nevladinih organizacija i obuka jačanja kapaciteta NVO u 2026. godini.
Pilotiranje modela za dosezanje i aktiviranje mladih NEET-ova koji se nalaze van sistema	Kontaktirati, angažovati i ponuditi podršku mladima koji su odvojeni od tržišta rada ili su u riziku od socijalne isključenosti	Mladi (15 - 29) NEET	Lokalno u pilot opštinama, a nakon toga proširiti na nacionalni nivo	MSM (vodeći) NVO za mlade ZZZCG	2024 -2026	50,000.00 ¹² € godišnje Izvor: MS nacionalni budžet	Aktivnosti za dosezanje i aktiviranje mladih NEET-ova planirane su u skladu sa Strategijom za mlade 2023–2027, uključujući identifikaciju mladih van obrazovanja, zaposlenja i obuke.
	Pomoći mladim NEET-ovima koji su odvojeni od tržišta rada da se prijave za sistem pružanja usluga putem Programa garancije za mlade						Ministarstvo sporta i mladih pripremio je prve elemente modela za dosezanje mladih koji su van sistema i aktiviranje NEET mladih, uz mehanizme za prikupljanje podataka i kreiranje budućih programa podrške.
	Prikupiti potrebne informacije za potrebe daljeg unapređenja Modela i aktivnosti dosezanja						Upravni odbor ZZZCG usvojio je set programa aktivne politike zapošljavanja za mlade NEET-ove u tri pilot opštine (Bijelo Polje, Ulcinj i Nikšić) u martu 2025. godine.
	Prikupiti dodatne informacije o karakteristikama i potrebama mladih koji su neaktivni iz "drugih" neodređenih razloga						Poslodavci su informisani o programima kroz UPCG, putem grupnog mejla članovima i objava na društvenim mrežama. Zavod za zapošljavanje organizovao je informativne sesije sa poslodavcima u decembru 2024., identifikovane su potrebe za jačom saradnjom sa poslodavcima u realizaciji programa. Izrađena je Sektorska analiza potreba mladih "NEET mladi – osnaženi mladi", uz zahtjev za

¹² Sistem grantova za omladinske nevladine organizacije za sprovođenje aktivnosti dosezanja i upućivanje mladih, neaktivnih osoba na Garanciju za mlade. 50.000 € godišnje. Ova aktivnost nije realizovana u potpunosti, već su sprovedene samo pripreme aktivnosti od strane Ministarstva sporta i mladih.

							200.000,00 € Ministarstvu finansija za sprovođenje konkursa za NVO, planiranog sredinom 2026. godine.
Aktivnosti dosezanja koje sprovode poslodavačke organizacije	Informisanje poslodavaca o uspostavljanju programa GM i mogućnostima koje program nudi poslodavcima	Poslodavci	Nacionalni	UPCG i Privredna komora (vodeći) MRZSD, MPNI, ZZZCG, NVO	2024-2026	Redovna sredstva poslodavačkih udruženja	Unija poslodavaca Crne Gore (UPCG), kao reprezentativni socijalni partner, sprovela je aktivnosti informisanja svojih članica/kompanija o Garanciji za mlade putem e-maila, Facebook-a i Instagram-a. ZZZCG je paralelno organizovao informativne sesije sa poslodavcima u pilot opštinama. Koordinacija između ZZZCG i UPGC u ovom dijelu je u početnoj fazi Unija slobodnih sindikata (USSCG) u izvještajnom periodu nije sprovela aktivnosti iz Plana implementacije Garancije za mlade, ali je izrazila podršku inicijativi i planira aktivnije učešće u budućem periodu.
Prava mladih na radnom mjestu	Informisati, obučiti i podići svijest mladih o njihovim osnovnim radnim pravima	Mladi NEET (15 - 29)	Nacionalni	Sindikati	2024-2025	Redovna sredstva sindikata (budžet sindikata)	Pokrenuta inicijativa kod Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija za uvođenje predmeta „Industrijska demokratija“ kao fakultativnog sadržaja za učenike završnih razreda srednjih škola. Predmet je osmišljen da mladima približi ključne aspekte tržišta rada, uključujući radna prava i obaveze, ulogu sindikata i socijalnog dijaloga, mehanizme zaštite radnika i izazove ulaska na tržište rada. Trenutno je predmet u fazi razmatranja unutar nastavnog plana i programa, a dalje korake predviđa Ministarstvo za buduće uključivanje u školsku godinu.
Promocija programa Garancija za mlade	Upoznavanje mladih sa novim mogućnostima zapošljavanja, učešća u programima obrazovanja	Mladi NEET (15 - 29)	Lokalni	MRZSD (vodeći)	2024-2025	Redovna sredstva institucija	Pripremljeni su različiti informativni materijali za promociju programa „Garancija za mlade“, sa ciljem da mladima olakšaju

	i/ili obuke, kao i mogućnostima sticanja prvog radnog iskustva.			MPNI NVO Poslodavci Sindikati		uključenih u ovaj proces	razumijevanje mogućnosti koje program nudi. Program je promovisan u tri pilot opštine tokom 2025. godine – Ulcinj 19.11., Bijelo Polje 20.11. i Nikšić 10.12. 2025 Događaji okupili su ukupno 86 učesnika (25 u Ulcinju, 29 u Bijelom Polju i 32 u Nikšiću) Događaji su održani pod nazivom „Garancija u praksi – zajedno za uspjeh mladih“, uz učešće predstavnika ministarstava, Zavoda, opština, poslodavaca, mladih i nevladinih organizacija
Medijska i terenska kampanja	Podizanje svijesti javnosti o važnosti i koristima programa, olakšavanje komunikacije sa socijalnim partnerima, posebno poslodavcima koji se suočavaju sa nedostatkom radne snage, radi promocije korišćenja usluga.	Mladi NEET (15 - 29)	Nacionalni	MRZSD	2025-2026	Sredstva će biti obezbijeđena iz IPA III ¹³	U okviru projekta 'EU podrška sektoru zapošljavanja i socijalne politike', realizovana je serija promotivnih događaja pod nazivom 'Garancija u praksi – zajedno za uspjeh mladih'. Tokom 2025. godine, u tri pilot opštine (Ulcinj, Bijelo Polje i Nikšić), organizovani su informativni susreti koji su okupili ukupno 86 učesnika (predstavnike ministarstava, ZZZCG, lokalnih uprava, poslodavaca, NVO i mladih). Uz distribuciju namjenski izrađenih informativnih materijala, fokus je bio na jačanju multisektorske saradnje i olakšavanju pristupa mladih tržištu rada na lokalnom nivou. Medijska i terenska kompanija će biti nastavljena uz podršku projekta TP <i>Priprema na Sektorski operativni programi 2024–2027 – Zapošljavanje i socijalna inkluzija</i> , a predviđeni početak realizacije projekta je proljeće 2026. godine

¹³ Sredstva za medijsku i terensku kampanju biće obezbijeđena u okviru Jednogodišnjeg akcionog dokumenta za zapošljavanje i socijalnu politiku u Crnoj Gori za 2024. godinu - Pripremnog dokumenta za implementaciju Sektorskog operativnog programa 2024-2027 (IPA III), koji je u procesu usvajanja od strane Evropske komisije.

2.1.3 Priprema

Planirana ključna reforma se odnosila na izmjenu zakonodavnog okvira u cilju rješavanja postojećih „uskih grla“ u pružanju usluga i mjera zapošljavanja, s ciljem poboljšanja integracije nezaposlenih lica i drugih tražilaca posla na tržište rada. S tim u vezi donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti koji je stupio na snagu 29. marta 2025. godine. Osim u dijelu stvaranja adekvatnih pravnih osnova za interoperabilnost podataka između institucija (navedeno u poglavlju 2.1.1.) izmjenama i dopunama navedenog zakona izvršeno je prilagođavanje odredbi istog u cilju nesmetanog uvođenja i implementacije programa Garancija za mlade. Ključna novina se odnosi na uvođenje mogućnosti da se prijavljivanje u evidenciju nezaposlenih lica, kao i pristup uslugama za tržište rada i pravima za vrijeme nezaposlenosti kod ZZZCG može ostvariti i elektronskim putem, u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronska uprava. Nezaposlena lica će ubuduće moći da se prijave u evidenciju ZZZCG, osim ličnim dolaskom i elektronskim putem. Takođe, nezaposlenim licima će biti omogućeno da zahtjeve za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti mogu podnositi, osim neposredno ili dostavljanjem zahtjeva poštom i elektronskim putem. Poslodavcima će se olakšati procedura prijavljivanja slobodnih radnih mjesta, na način što će prijave o slobodnom radnom mjestu, kao i prijave o zasnivanju, odnosno prestanku radnog odnosa, osim neposredno, ZZZCG moći da dostave i elektronskim putem. Pored navedenog, dodatno se preciziraju odredbe Zakona kojima se propisuje postupak za realizaciju programa aktivne politike zapošljavanja (raspisivanje javnog konkursa, izbor korisnika sredstava, donošenje odluke o izboru korisnika sredstava, izbor organizatora obrazovanja). Prijavljivanje na javne konkurse za realizaciju programa aktivne politike zapošljavanja, koje raspisuje ZZZCG, omogućit će i elektronskim putem. Takođe, propisan je drugačiji postupak izbora organizatora obrazovanja u odnosu na ranije zakonsko rješenje. Ubuduće će nezaposlena lica birati organizatora obrazovanja kod kojeg će pohađati program obrazovanja, sa liste licenciranih organizatora obrazovanja koju će objavljivati ZZZCG na svojoj internet stranici.

U cilju implementacije navedenog zakona u smislu kontinuiranog poboljšanja sistema online registracije Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga je pripremilo odgovarajuće pravilnike kako bi se implementacija Zakona sproveda u praksi: 1) Pravilnik o sadržaju, obrascima i bližem načinu vođenja evidencija u oblasti zapošljavanja, 2) Pravilnik o obrascima zahtjeva za ostvarivanje prava nezaposlenih lica, i 3) Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o aktivnom traženju zaposlenja. Ovi pravilnici, koji će biti objavljeni u „Službenom listu Crne Gore“ tokom prvog kvartala 2026. godine, omogućavaju formalizaciju elektronskih procedura, olakšavaju poslodavcima prijavu slobodnih radnih mjesta i omogućavaju nezaposlenima podnošenje zahtjeva elektronskim putem.

Navedeno treba da omogući nezaposlenim licima, posebno mladim, da se online registruju na evidenciju nezaposlenih lica pri ZZZCG, kao i da mladi NEET-ovi pristupe online registraciji za program Garancije za mlade. Ovaj pristup pojednostavljuje pristup uslugama zapošljavanja, povećava efikasnost administrativnih procesa i olakšava mladima aktivaciju i uključivanje u programe podrške.

Kada je u pitanju uvođenje i kontinuirano poboljšanje sistema statističkog profiliranja, treba istaći da ovaj modul još uvijek nije u potpunosti operativan. Naime, modul za statističko profiliranje izrađen i testiran, kao dio eMplois sistema u okviru projekta „Upgrading of IT infrastructure and new information system for the EAM“ (Pub. ref. NEAR/TGD/2022/EA-OP/0237). Ipak, modul još uvijek nije u funkciji jer se zasniva na statičkim koeficijentima iz 2021. godine, što ga čini neadekvatnim za aktuelne trendove na tržištu rada. U narednom periodu potrebno je razviti novi model kako bi se funkcionalnost implementirala u informacijski sistem ZZZCG i omogućila pouzdana automatizovana procjena kandidata.

U međuvremenu, IT sistem profiliranja se sprovodi ručno od strane savjetnika, prikupljanjem podataka o ličnim karakteristikama, obrazovanju, radnom iskustvu, socijalnim i zdravstvenim uslovima, interesovanjima i motivaciji za traženje posla. Radi standardizacije procesa, kreirane su Smjernice za sprovođenje aktivnosti profilisanja, distribuirane svim područnim jedinicama ZZZCG. Procjena rizika da mlada osoba spada u NEET kategoriju vrši se multidisciplinarnim pristupom u saradnji sa savjetnicima, ali glavni problem ostaje – nepostojanje funkcionalnog, aktuelnog i automatizovanog modela, uslijed činjenice da statističko profilisanje još uvijek nije u funkciji.

U dijelu daljeg jačanja kapaciteta savjetnika za zapošljavanje za individualizovani pristup nezaposlenim osobama i unapređenje procedura i tehnika za dogovaranje i reviziju individualnih planova zapošljavanja odvijale su se u kontinuitetu. Napredak u implementaciji reforme uključuje održane seminare i obuke koje su unaprijedile kvalitet rada savjetnika, uključujući jednodnevne obuke za karijerno vođenje i savjetovanje te realizaciju programa seminara za integraciju uslovno zapošljivih lica na tržište rada. Kreirano je Uputstvo za uključivanje mladih nezaposlenih lica u program Garancije za mlade, koje detaljno opisuje registraciju učesnika, profilisanje, izradu plana zapošljavanja, individualno i grupno savjetovanje. Dodatno, ZZZCG je potpisao sporazume o saradnji sa NVO Mladiinfo Montenegro i Opštinom Danilovgrad, s ciljem jačanja kapaciteta i zapošljivosti mladih do 29 godina, te je realizovao radionice o pravima nezaposlenih, aktivnim mjerama zapošljavanja, karijernom vođenju, pisanju CV-ja i pripremi za intervju. Kada je u pitanju odabir osoba prilikom uključivanja u mjere aktivne politike zapošljavanja predložena su inovativna rješenja pružanja usluga. Savjetnik za karijerno vođenje i savjetovanje sprovodi psihološku procjenu, koja, osim profilisanja i savjetodavnog rada od strane savjetnika za evidenciju i posredovanje, doprinosi usklađivanju karakteristika nezaposlenih lica sa kriterijumima za uključivanje u odgovarajuće programe aktivne politike zapošljavanja. Svim licima koja su registrovana u program Garancija za mlade je pružena neka od usluga ZZZCG. Najveći broj lica je uključeno u više usluga, tako da je u cilju uspješne realizacije programa Garancije za mlade, u toku 2025. godine, sprovedeno 591 individualno informisanje, 100 grupnih informisanja, 522 konsultacije, 354 individualna savjetovanja (uključujući i procjene savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje), putem radionica različitih sadržaja, grupno je savjetovano 260 lica.

ZZZCG organizovao je niz aktivnosti za informisanje poslodavaca o programu Garancije za mlade. U Nikšiću je održana panel diskusija sa 60 predstavnika poslodavaca, dok je na radnom sastanku sa Ekonomskim savjetom Nikšića učestvovalo 13 direktno informisanih poslodavaca, a dodatno je o programu informisano još 16 poslodavaca prilikom posjeta. U Bijelom Polju su pripremljena i emitovana obavještenja putem Radija Bijelo Polje i portala opštine, poslato je 35 mejlova poslodavcima, dok je u lokalnim prostorijama ZZZCG uspostavljen direktan kontakt sa 20 poslodavaca. U Ulcinju je 26 poslodavaca kontaktirano elektronskom poštom. Sve aktivnosti su pružile detaljne informacije o aktuelnim programima Garancije za mlade.

Za naredni period planirano je, uz podršku EU – ILO tehničke asistencije, sprovođenje dodatnih aktivnosti koje obuhvataju: analizu trenutne saradnje ZZZCG sa poslodavcima i ponude usluga, sa preporukama za unapređenje; izradu nove strategije rada ZZZCG sa poslodavcima radi efikasnijeg povezivanja nezaposlenih i poslodavaca; unapređenje kapaciteta savjetnika za rad sa poslodavcima; povećanje broja poslodavaca koji koriste usluge posredovanja i

dostupne programe; kao i povećanje ponuda za zaposlenje i kontinuirano obrazovanje. Ove aktivnosti će doprinijeti sistemskom jačanju veze između tržišta rada i nezaposlenih lica u Crnoj Gori.

Kada je u pitanju razvoj dodatnih/dopunskih usluga zapošljavanja u izvještajnom periodu nije bilo sprovođenja aktivnosti, već su iste planirane u narednom periodu uz podršku Projekta tehničke pomoći EU-MOR.

Tabela 2.1.3: Ključne reforme i inicijative kako bi se osigurala Priprema, uključujući primjenu alata za profiliranje za izradu individualnih akcionih planova; sprovođenja savjetovanja, usmjeravanja i mentorstva; jačanje digitalnih vještina sa pripremnom obukom; unapređenje i validaciju drugih važnih vještina

Naziv reforme/inicijative	Ključni cilj(evi)	Ciljna grupa, uključujući broj lica koja su obuhvaćena (ako postoji podatak)	Opseg	Naziv i uloga vodeće organizacije i partnera koji sarađuju sa njom	Rokovi za implementaciju	Troškovi implementacije, ako je primjenljivo, i izvor finansiranja	Napredak 2024-2025
Planirane reforme							
Izmjene Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti	Rješavanje takozvanih "uskih grla" u pružanju usluga i mjera za zapošljavanje	Nezaposlena lica i poslodavci	Nacionalni	MRZSD (vodeći) ZZZCG, Socijalni partneri	2024	Administrativni trošak	Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti dodatno su precizirane odredbe Zakona kojima se propisuje postupak za realizaciju programa aktivne politike zapošljavanja (raspisivanje javnog konkursa, izbor korisnika sredstava, donošenje odluke o izboru korisnika sredstava, izbor organizatora obrazovanja). Prijavljivanje na javne konkurse za realizaciju programa aktivne politike zapošljavanja, koje raspisuje Zavod za zapošljavanje, omogućava se i elektronskim putem. Takođe, propisan je drugačiji postupak izbora organizatora

							obrazovanja u odnosu na ranije zakonsko rješenje. Uбудuće će nezaposlena lica birati organizatora obrazovanja kod kojeg će pohađati program obrazovanja, sa liste licenciranih organizatora obrazovanja koju će objavljivati Zavod za zapošljavanje na svojoj internet stranici.
	Poboljšanje integracije nezaposlenih lica i drugih tražilaca posla na tržište rada						U toku su pripreme podzakonskih akata, u skladu sa izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti
	Uskladiti nacionalni normativni okvir sa zahtjevima sistema usluga Garancije za mlade (registraciju, profiliranje, razdvajanje usluga zapošljavanja i mjera APZ, , IPZ), podršku nakon uključivanja u mjeru/zaposlenje, upućivanje na partnere i eksterno ugovaranje usluga(autsorsing).						Usvojen Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti u martu 2025. godine. Zakonom su izvršena prilagođavanja za uvođenje i implementaciju Programa „Garancija za mlade“ i osigurana interoperabilnost baza podataka sa drugim institucijama radi razmjene podataka. Omogućeno da se zahtjevi ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti, prijavljivanje nezaposlenih lica u evidenciju i pristup uslugama Zavoda može podnositi Elektronskim putem.
Planirane inicijative							

Uvođenje i kontinuirano poboljšanje sistema online registracije	Omogućiti nezaposlenim licima da se online prijave na evidenciju nezaposlenih lica u ZZZCG	Nezaposlena lica i NEET mladi	Nacionalni	ZZZCG	2023-2024	70.000,00 € Izvor: EU Dio sredstava iz Projekta digitalizacije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (za cijeli period)	Modul za online prijavu je razvijen.
	Omogućiti NEET mladima da se online registruju za Program Garancije za mlade						Osnov za online prijavu je definisan izmjenama i dopunama Zakona o posredovanje pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti. Takođe, definisana je i odredba koja će biti osnov za korišćenje podataka iz elektronskih i drugih zbirki podataka organa nadležnih za njihovu obradu od strane Zavoda za zapošljavanje, a radi obavljanja poslova koje Zavod obavlja u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima. Pripremljena su i podzakonski akti: 1. Pravilnik o sadržaju, obrascima i bližem načinu vođenja evidencija u oblasti zapošljavanja; 2. Pravilnik o obrascima zahtjeva za ostvarivanje prava nezaposlenih lica; 3. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o aktivnom traženju zaposlenja. Navedeni pravilnici donijeti su zbog usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni list CG”, broj 29/25). Isti će biti objavljeni u „Službenom listu Crne Gore”, početkom 2026. godine.
Uvođenje i kontinuirano poboljšanje sistema statističkog profilisanja	Prikupiti podatke potrebne za profiliranje i segmentaciju klijenata	Nezaposlena lica i NEET mladi	Nacionalni	ZZZCG	2023-2025	40.000,00 € Izvor: AD 2020 (Twinning) (za cijeli period)	Modul za stastističko profiliranje izrađen i testiran, kao dio eMplois sistema u okviru projekta „Upgrading of IT infrastructure and new information system for the EAM” (Pub. ref. NEAR/TGD/2022/EA-OP/0237). Ipak, modul još uvijek nije u funkciji jer se zasniva
	Olakšati rad savjetnika za zapošljavanje prilikom segmentacije i profilisanja						

	nezaposlenih lica kako bi se kreirao individualni plan zapošljavanja sa ciljem pružanja prioriternih usluga						na statičkim koeficijentima iz 2021. godine, što ga čini neadekvatnim za aktuelne trendove na tržištu rada. Potrebno je razviti novi model kako bi se funkcionalnost implementirala u informacijski sistem ZZC) i omogućila pouzdana automatizovana procjena kandidata. Kreirane su Smjernice za sprovođenje aktivnosti profilisanja nezaposlenih lica i distribuirane svim područnim jedinicama.
	Procijeniti vjerovatnoću da mlada osoba spada u NEET kategoriju						
Jačanje kapaciteta savjetnika za zapošljavanje za individualizovani pristup nezaposlenim osobama i Unapređenje procedura i tehnika za dogovaranje i reviziju individualnih planova zapošljavanja	Unaprijediti vještine savjetnika za zapošljavanje za rad sa nezaposlenima na osnovu njihovih individualnih potreba, što će uticati na kvalitet dogovaranja individualnog plana zapošljavanja.	Nezaposlena lica i NEET mladi	Nacionalni	ZZZCG Ministarstvo sporta	2024-2026	Izvor: EU-MOR tehnička pomoć	Održani su seminari sa ciljem poboljšanja kvalitete rada i pružanja usluga nezaposlenim licima. U pripremi je saradnja sa lokalnim nevladinim organizacijama u oblasti zapošljavanja mladih i karijernog usmjeravanja, obrazovanja i obuke, kao i promocije programa koji doprinose zapošljivosti i mogućnostima razvoja mladih u Crnoj Gori. Prepreke se identifikuju kroz proces profilisanja i usmjeravanja – ove aktivnosti su opisane u tačkama 23.1 i 23.2. Održana jednodnevna obuka savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje za realizaciju

	Poboljšati pružanje usluga kroz kontinuiranu implementaciju internih obuka.						programa seminara za integraciju uslovno zapošljivih na tržišt erada Sačinjeno je Uputstvo za uključivanje mladih nezaposlenih lica u program Garancije za mlade. Uputstvo sadži instrukcije koje se odnose na način informisanja mladih lica o projektu, registraciji učesnika, profilisanju, izradi plana zapošljavanja, individualnog savjetovanja kod savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje i o potrebi pružanje usluge grupnog savjetovanja učesnicima projekta, kroz uključivanje u jedan ili više seminara/radionica, u zavisnosti od procjene savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje. Obavljene su posjete biroima rada u kojima se sprovodi pilot program Garancija za mlade. Identifikovni problemi u sprovođenju programa, predložena rješenja i ujednačavanje procesa rada u dijelu pružanja usluga učesnicima.
	Osigurati saradnju sa radnicima za dosezanje (outreach) (NVO)						ZZZCG potpisao sporazum o saradnji sa NVO <i>Mladiinfo Montenegro</i> sa ciljem povećanja zapošljivosti mladih kroz karijerno savjetovanje, edukaciju i obuke. Zavod potpisao memorandum o saradnji sa <i>Opštinom Danilovgrad</i>, sa ciljem jačanja kapaciteta i zapošljivosti mladih do 29 godina. Zavod realizovao dvije jednodnevne radionice (teme: informisanje o pravima po osnovu nezaposlenosti, aktivnim mjerama zapošljavanja i mogućnostima lakšeg pristupa tržištu rada, kao na temu karijerne edukacije i profesionalnog razvoja, pisanje CV-ja, priprema za intervju i sl.).

	Prepoznati prepreke sa kojima se suočavaju nezaposleni na evidenciji ZZZCG-a i uspostaviti sveobuhvatniji pristup u odgovaranju na njihove potrebe					Prepreke se identifikuju kroz proces profilisanja i svrstavanja u određenu kategoriju zapošljivosti, te shodno tome i u skladu sa utvrđenom individualnim planom zapošljavanja , usmjeravaju od strane savjetnika za evidenciju i posredovanje u odgovarajuće usluge pripreme za zapošljavanje, mjere APZ i posredovanje pri zapošljavanju. Ekspteri iz Project "Improved evidence-based policymaking, implementation practices and coordination in the ESP sector and strengthened capacities to participate in ESF" su pripremili Analizu položaja nezaposlenih žena na tržištu rada u Crnoj Gori i Metodologiju rodne ravnopravnosti u skladu sa principima ESF+. Dokumenti su usaglašeni sa ZZZCG. Svim licima koja su registrovana u program GZM je pružena neka od usluga ZZZCG. Najveći broj lica je uključeno u više usluga, tako da je u cilju uspješne realizacije GZM, u toku 2025. godine, sprovedeno 591 individualno informisanje, 100 grupnih informisanja, 522 konsultacije, 354 individualna savjetovanja (uključujući i procjene savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje). Putem radionica različitih sadržaja, grupno je savjetovano 260 lica.
	Poboljšati ciljanje/odabir osoba prilikom njihovog uključivanja u mjere aktivne politike zapošljavanja					Predložena inovativna rješenja pružanja usluga (online savjetovanja od strane savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje) U cilju prevazilaženja objektivnih problema zbog nedostatka kadrova u pojedinim opštinama realizacije programa Garancija za mlade, predložena su inovativna rješenja pružanja usluga

							Savjetnik za karijerno vođenje i savjetovanje sprovodi psihološku procjenu, koja, osim profilisanja i savjetodavnog rada od strane savjetnika za evidenciju i posredovanje, doprinosi usklađivanju karakteristika nezaposlenih lica sa kriterijumima za uključivanje u odgovarajuće programe APZ U toku 2025. godine za učesnike GZM, sprovedena su 354 individualna savjetovanja (uključujući i procjene savjetnika za karijerno vođenje I savjetovanje)
	Putem internih procedura odrediti rokove za dogovor o IPZ-u u skladu sa rezultatima statističkog profilisanja.						Aplikativnim rješenjem pojednostavljena izrada individualnog plana zapošljavanja i omogućeno jednostavnije praćenje aktivnosti po svim segmentima plana, imajući u vidu da model statističkog profilisana još uvijek nije u funkciji. Dat predlog za izmjenu Pravilnika o aktivnom traženju zaposlenja u dijelu koji se odnosi na profilisanje nezaposlenih lica (predloženo svrstavanje lica u neposredno, uslovno i teže zapošljiva lica, prema stepenu zapošljivosti, tj. vrsti potrebnog tretmana).
Poboljšanje i jačanje grupnih i individualnih savjetodavnih usluga u zapošljavanju	Intenzivirati kontakte između nezaposlenih lica i savjetnika za zapošljavanje i ponuditi nezaposlenim osobama odgovarajuće stručne savjete o obrazovanju i osposobljavanju, kao i mogućnostima	Nezaposlena lica i NEET mladi	Nacionalni	ZZZCG	2023-2025	20.000,00 € Izvor: AD 2020 Twining (za cijeli period)	Dodatna podrška nezaposlenim osobama pruža se kroz intenzivnije kontakte – konsultacije. U toku 2025. godine obavljene su 522 konsultacije, koje predstavljaju međusobne kontakte NEET osoba i savjetnika za

	zapošljavanja i samozapošljavanja.						evidenciju i posredovanje pri zapošljavanju. U cilju individualizacije stručnog tretmana naročito mladih nezaposlenih lica, savjetnik za karijerno vođenje i savjetovanje, osim karijernog informisanja, sprovodi stručne postupke koji se odnose na psihološku procjenu i karijerno savjetovanje. U toku 2025. godine, sprovedeno je 591 individualno informisanje, 354 individualna savjetovanja (uključujući i procjene savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje), U ponudi su i programi radionica i grupni savjetodavni seminari, uključujući: pripremu za sezonsko zapošljavanje i mobilnost, razvoj preduzetničkih vještina, razvoj vještina upravljanja karijerom, razvoj vještina predstavljanja poslodavcima, integraciju uslovno zapošljivih osoba i unapređenje tehnika traženja posla. Upućivanje lica na grupno savjetovanje vrši se u skladu sa ličnim profilom i potrebama i zavisi od nivoa obrazovanja, radnog iskustva, interesovanja i motivisanosti za rad i sl. Realizovani seminari kao oblik grupnog savjetovanja, u cilju što bolje pripreme nezaposlenih lica za uključivanje u Garanciju za mlade: seminar za pripremu za sezonsko zapošljavanje i mobilnost, seminar za razvoj preduzetničkih vještina, seminar za razvoj vještina upravljanja karijerom, seminar za razvoj vještina predstavljanja poslodavcima, seminar za integraciju uslovno zapošljivih osoba seminar za unapređenje tehnika traženja posla, seminar za aktivaciju teže zapošljivih lica, seminar za uključivanje u
--	------------------------------------	--	--	--	--	--	--

							mjere aktivne politike zapošljavanja. Putem radionica u toku 2025. godine grupno je savjetovano 260 NEET, učesnika programa GZM (150 žena).
Uvođenje djelotvornih usluga za poslodavce	ZZZCG će usvojiti i implementirati Plan djelotvornih usluga za poslodavce (redovne posjete, zajednički sastanci sa poslodavcima, UPG i Privrednom komorom, menadžeri kartica poslodavaca, sajmovi zapošljavanja, online usluge) kako bi se na efektivan način povezala nezaposlena lica i poslodavci.	Poslodavci Nezaposlena lica Mladi NEET 15 - 29	Nacionalni Lokalni	ZZZCG (vodeći) UPCG Privredna komora MRZSD Lokalna partnerstva za zapošljavanje	2023-2025	20.000,00 € Izvor: AD 2020 Twining SOCIEUX Tehnička pomoć EU-MOR (za cijeli period)	U Nikšiću je održana panel diskusija sa 60 predstavnika poslodavaca, radni sastanak sa Ekonomskim savjetom prisustvovalo je 13 predstavnika, a tokom posjeta poslodavcima direktno je informisano 16 poslodavaca. U Bijelom Polju poslodavci su obaviješteni o aktuelnim programima Garancije za mlade putem 35 mejlova i direktnog kontakta sa 20 poslodavaca, dok su informacije takođe emitovane putem Radija Bijelo Polje i web portala opštine. U Ulcinju je putem elektronske pošte kontaktirano 26 poslodavaca i pružene su informacije o programima Garancije za mlade. Ostale aktivnosti se planiraju u periodu 2026.-2028. godine
	Unaprijediti kapacitete savjetnika za rad sa poslodavcima						
Razvoj dodatnih/dopunskih usluga zapošljavanja	Analizirati usluge podrške za NEET nakon uključivanja u mjeru i razvoj usluga nakon implementacije mjere	Mladi NEET-ovi Mlade nezaposlene osobe sa djecom predškolskog uzrasta	Lokalno za pilot opštine, a nakon toga na nacionalnom nivou	ZZZCG (vodeći) MRZSD	2024-2025	Izvor: EU-MOR tehnička pomoć	Nema napretka.

2.1.4 Ponuda

Planirane reforme u dijelu ponude fokusirane su prije svega na unapređenje i efektivnu implementaciju aktivnih mjera zapošljavanja prilagođenih potrebama mladih NEET-ova. U toku 2025. godine redizajnirani su programi aktivne politike zapošljavanja koji su pripremljeni u okviru Twinning projekta MN 2020 IPA SO 0122, u skladu sa Metodologijom za izradu, sprovođenje i praćenje mjera i programa APZ. Donijeto je ukupno devet programa aktivne politike zapošljavanja fokusiranih na bržu i veću integraciju nezaposlenih lica na tržište rada, uključujući i četiri programa aktivne politike zapošljavanja namijenjena mladim NEET-ovima (15–29) iz tri pilot opštine programa Garancije za mlade. Objavljeni su javni pozivi za realizaciju ovih programa. Programi su implementirani u skladu sa propisima, čime je osigurana njihova puna djelotvornost.

U januaru 2025. godine je počela realizacija pilot projekta programa Garancija za mlade u tri izabrane pilot opštine: Bijelo Polje, Nikšić i Ulcinj. Urađeno je i prosljeđeno pilot opštinama Uputstvo za uključivanje mladih nezaposlenih lica u program Garancije za mlade. Uputstvo sadži instrukcije koje se odnose na način informisanja mladih lica o samom programu, zatim o registraciji učesnika, profilisanju, izradi plana zapošljavanja, individualnog savjetovanja kod savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje, te o potrebi pružanje usluge grupnog savjetovanja učesnicima projekta, kroz uključivanje u jedan ili više seminara/radionica, u zavisnosti od procjene savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje. Osim za pružanje usluga pripreme za zapošljavanje, date su sugestije za uključivanje lica u mjere aktivne politike zapošljavanja i posredovanje pri njihovom zapošljavanju, te precizno i pravovremeno evidentiranje svih aktivnosti, kako bi se o njima moglo kvalitetno izvještavati.

Tokom 2025. godine u mjere aktivne politike zapošljavanja uključeno je 1.514 nezaposlenih lica ili 387 lica više od planiranog broja (1.127). Mladih 15-29 iz NEET kategorije bilo je uključeno 176 ili 68, 75% od planiranog broja (256). Vaća uključenost je bila kod osoba ženskog pola 91 ili 51,7%. Najviše uključenih je iz Bijelog Polja – 120 (68,18%). Iz Nikšića su uključene 43 osobe (24,43%), a u Ulcinju je uključeno 13 osoba iz programa Garancije za mlade u programe APZ-a (7,39%). U ovom periodu, 346 osoba iz programa Garancije za mlade je zaposleno (29,4% svih uključenih). Veći broj zaposlenih su pripadnice ženskog pola – 186 osoba (53,76% svih zaposlenih). Finansijsko učešće ZZZCG u ukupnom ugovorenom budžetskom iznosu od 3.268.667,43 €, iznosi 498.066,47 € za mlada (15-29) NEET osoba obuhvaćena programom Garancijom za mlade.

I pored činjenice da je u program Garancija za mlade bilo uključeno 1.177 mladih (kako je navedeno u dijelu 2.1.1.) u mjere aktivne politike zapošljavanja bilo je uključeno 176 mladih iz NEET kategorija. Identifikovani jaz između profilisanih mladih NEET osoba i uključenih u mjere aktivne politike zapošljavanja rezultat su djelovanja više međusobno povezanih faktora koji se odnose kako na karakteristike same ciljne grupe, tako i na kapacitete i način implementacije programa. Naime, proces profilisanja u okviru programa Garancije za mlade predstavlja inicijalnu identifikaciju i procjenu potreba i zapošljivosti mladih, ali ne podrazumijeva i automatsku spremnost za uključivanje u mjere/programe. Značajan dio profilisanih osoba pripada kategoriji teže zapošljivih, sa izraženim nedostatkom ključnih kompetencija, radnog iskustva ili sa prisutnim socio ekonomskim barijerama (zdravstvenim, porodičnim ili motivacionim), što direktno utiče na njihovu mogućnost i spremnost da se uključe u dostupne programe. U tom smislu, profilisana baza korisnika je šira od baze aktivnih i odmah uključivih osoba. Važan aspekt predstavlja i neusklađenost između strukture profilisanih lica i uslova koje zahtijevaju pojedine mjere. Određeni broj mladih NEET ne ispunjava formalne kriterijume (nivo kvalifikacija, specifična znanja i vještine), ali kod dijela mjera takođe je evidentirano odustajanje korisnika ili raskid ugovora, što je dodatno uticalo na smanjenje broj uključenih u mjere. Treba imati u vidu i da je kod NEET populacije često prisutan i niži nivo motivacije, kao i sklonost ka odustajanju u različitim fazama procesa od prijave do realizacije. Ovakva kategorija mladih zahtijeva intenzivnij individualni pristup, uključujući savjetodavnu podršku i dodatne mjere aktivacije, što prevazilazi standardne okvire postojećih programa. Dakle, razlika između profilisanih i uključenih mladih NETT nije isključivo posljedica

nedovoljnog obuhvata mjerama, već prije svega odraz složenosti ciljne grupe, ograničenih kapaciteta sistema i činjenice da je proces implementacije programa Garancije za mlade još uvijek u fazi postepenog razvoja i prilagođavanja.

Kada je u pitanju implementacija konkretnih programa aktivne politike zapošljavanja tokom ovog perioda, saglasno potrebama tržišta rada utvrđenim Programom rada ZZZCG za 2025. godinu, donijeto je devet programa aktivne politike zapošljavanja, u osnovi usmjerenih na stvaranje uslova za bržu i veću integraciju nezaposlenih lica u svijet rada, uključujući i mlade (15-29) NEET osobe iz tri pilot opštine implementacije programa Garancije za mlade 2024-2026.

Dodjela grantova za samozapošljavanje i pokretanje posla: U IV kvartalu 2025. godine započela je realizacija redizajniranog Programa "Podsticaji za samozapošljavanje" za 22 mlade NEET osobe (15–29 godina) iz tri pilot opštine: Nikšić – 7, Bijelo Polje – 14, Ulcinj – 1. Mladi su osnovali jedan od oblika obavljanja privredne djelatnosti i u njemu zasnovali radni odnos, uz finansijski podsticaj u ukupnom iznosu od 207.238,97 €, od kojih je jedan korisnik u svom poslovnom subjektu otvorio novo radno mjesto i dodatno zaposlio jednu mladu NEET osobu. Učešće žena među korisnicima programa iznosi 45,45%. Za korisnike bespovratnih sredstava sprovedene su specijalizovane radionice u saradnji sa spoljnim izvođačem, fokusirane na unapređenje znanja, vještina i kompetencija za osnivanje i upravljanje biznisom, te postizanje poslovne uspješnosti. Tokom prvih 10 mjeseci poslovanja, korisnici realizuju aktivnosti predviđene biznis planom uz kontinuirani mentoring stručnog lica.

Obuka za rad kod poslodavca: Redizajniran je program obuke kod poslodavca sa fokusom na usklađivanje ponude radne snage sa potrebama privrede i poslodavaca u pilot opštinama programa Garancije za mlade. Troškovi programa su usklađeni sa izmjenama i dopunama minimalne zarade. Program je usvojen za 53 mlada NEET-a (15–29 godina), a javni poziv raspisan u tri pilot opštine uz finansijsku podršku ZZZCG od 255.420 €. Poslodavci su pokazali spremnost da preuzmu odgovornost za održivo zapošljavanje učesnika i nakon završetka podrške. Dva javna konkursa rezultirala su uključivanjem 38 mladih NEET osoba (Nikšić – 11, Bijelo Polje – 23, Ulcinj – 4), koji se osposobljavaju pod mentorstvom u trajanju od 1 do 4 mjeseca u realnom radnom okruženju. Nakon osposobljavanja, učesnici samostalno obavljaju poslove duže od perioda osposobljavanja, zadržavajući status zaposlenih od početka programa. Učešće mladih NEET žena u programu iznosi 47,36%. ZZZCG je u realizaciju programa uložio 134.325,68 €.

Obuka za samostalan rad: Redizajniran je program osposobljavanja za samostalan rad s ciljem povećanja zapošljivosti mladih NEET-ova i zadovoljavanja potreba poslodavaca za radnicima sa iskustvom. Troškovi realizacije programa usklađeni sa važećim izmjenama i dopunama minimalne zarade. Usvojena su dva programa osposobljavanja za ukupno 186 nezaposlenih lica III i IV nivoa kvalifikacije obrazovanja, bez radnog iskustva u stečenom nivou obrazovanja od koji 86 mladih (15-29) 86 lica iz dualnog obrazovanja u trajanju od 12 mjeseci i uz finansijsku podršku ZZZCG za period realizacije od šest mjeseci od 552.450,00 €. Zavod je sproveo postupak izbora korisnika i zaključio ugovore sa 54 izabrana izvođača za 101 nezaposleno lice. I uz finansijsko učešće ZZZCG u iznosu od 209.159,01 €. Međutim uslijed raskida određenog broja ugovora, i izmjene osnovnih ugovora u dijelu obuhvata uključenih lica, program se sprovodio u saradnji sa samo 44 poslodavca, uz finansijsku podršku ZZZCG u iznosu od 170.576,28 € za 84 učesnika, od kojih su svega tri mlade NEET osobe.

Podsticaji za zapošljavanje: Redizajniran program podsticaja za zapošljavanje, usmjeren na smanjenje nezaposlenosti među teže zapošljivim mladim NEET-ovima, sprječavanje njihovog prelaska u dugotrajnu nezaposlenost i osiguranje njihovog održivog uključivanja na tržište rada. Troškovi realizacije programa usklađeni su s trenutnim izmjenama i dopunama minimalne zarade. Program "Podsticaji za zapošljavanje" – Garancija za mlade usvojen je za 33 mlada NEET-a (15–29 godina), a javni poziv za njegovu realizaciju raspisan je u tri pilot opštine koje sprovode Garanciju za mlade, uz finansijsku podršku ZZZCG za zapošljavanje u iznosu od 156.366,00 €. Spremnost poslodavaca da preuzmu odgovornost za održivo zapošljavanje učesnika i nakon završetka podrške

programu. Za sprovođenje programa podsticaja za zapošljavanje objavljeno je više javnih konkursa koji su ishodovali uključivanjem 18 mladih (15-25) NEET osoba. U ukupnom broju učesnika ovog programa, mlada NEET osoba ženskog pola učestvuju sa 44,44% Finansijsko učešće ZZZCG u realizaciji programa za 81.226,80 €. Dakle i po ovom javnom pozivu došlo je do raskida ugovora i izmjeni osnovnih ugovora u dijelu obuhvata uključenih lica u odnosu na plan.

Obrazovanje i osposobljavanje odraslih: Redizajnirani program obrazovanja i obuke odraslih u skladu sa odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti. Program "Obrazovanje i obuka odraslih" pripremljen je za 429 nezaposlenih osoba, od kojih je 29 mladih NEET-ova iz pilot opština koje sprovode Garanciju za mlade, sa predviđenim budžetom od ukupno 516.870,00 €. U programe obrazovanja i osposobljavanja odraslih za sticanje nacionalnih stručnih kvalifikacija, mikrokvalifikacija, drugih kvalifikacija i ključnih kompetencija uključeno je 89 mladih (15-29) NEET osoba (iz Nikšića – 21 lice, Bijelog Polja – 60 i Ulcinja – osam lica), uz finansijsku obavezu Zavoda u iznosu od 53.850,00 €. U ukupnom broju učesnika ovog programa, mlada NEET osoba ženskog pola učestvuju sa 55,05%.

Redovno praćenje učinka APZ usmjereno je na sistematsko prikupljanje podataka i dokaza o efektivnosti mjera aktivne politike zapošljavanja radi unapređenja njihovog dizajna i implementacije. Dokumentacija koja prati implementaciju programa aktivne politike zapošljavanja usklađena je sa Metodologijom za kreiranje, implementaciju i praćenje mjera i programa aktivne politike zapošljavanja, pripremljenu u okviru projekta Twinning MN 2020 IPA SO 0122. Implementacija i kontinuirano praćenje programa osigurani su na način koji omogućava efikasno upravljanje i revidiranje mjerljivih indikatora napretka i indikatora rezultata. Izazovi vezani za prikupljanje dokaza koji bi mogli poboljšati dizajn i implementaciju aktivne politike zapošljavanja tehničke su prirode i, uz podršku nove IT aplikacije, svedeni su na minimum. Realizacija programa aktivne politike zapošljavanja vrši se uz kontinuirano praćenje i izvještavanje o sprovedenim aktivnostima, stanju i napretku, kako bi se implementirali u skladu sa postavljenim ciljem, sadržajem i metodologijom, omogućilo pravovremeno identifikovanje problema i njihovo rješavanje, obezbijedili uslovi za objektivnu procjenu napretka u postizanju planiranih rezultata, rada mentora, predavača, instruktora i uopšte angažovanosti izvođača na izvršenju ugovornih obaveza, obezbijedili dokazi o kvalitetu.

U Crnoj Gori do sada nije primijenjen sistem vaučera u okviru mjera aktivne politike zapošljavanja, jer nijesu sprovedene konkretne aktivnosti usmjerene na njegovo normativno, institucionalno i tehničko uspostavljanje. Izostala je inicijativa za izradu posebnog modela, definisanje procedura i obezbjeđivanje sistemske podrške za njegovu implementaciju, te stoga ovaj instrument do sada nije bio dio postojećeg okvira mjera sprovođenja programa aktivne politike zapošljavanja.

Međutim, izmjenama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti izmijenjen je postupak sprovođenja programa obrazovanja i osposobljavanja odraslih. Nezaposlena lica sada biraju organizatora obrazovanja sa liste licenciranih pružala usluga. Nezaposleni pohađaju programe obrazovanja na koji ih upućuje ZZZCG. Povećana je fleksibilnost i izbor u okviru aktivne politike zapošljavanja.

Tabela 2.1.4: Ključne reforme i inicijative za obezbjeđivanje ponuda iz Garancije za mlade, uključujući funkcionisanje podsticaja za zapošljavanje i pokretanje biznisa, usklađivanje ponude sa postojećim standardima kako bi se osigurao kvalitet i pravičnost, pružanje podrške nakon zapošljavanja i implementacija povratnih informacija

Naziv reforme/inicijative	Ključni cilj(evi)	Ciljna grupa, uključujući broj lica koja su obuhvaćena (ako postoji podatak)	Opseg	Naziv i uloga vodeće organizacije i partnera koji sarađuju sa njom	Rokovi za implementaciju	Troškovi implementacije, ako je primjenljivo, i izvor finansiranja	Napredak 2024-2025
Planirane reforme							
Revidiranje dizajna, ciljanja i modaliteta za implementaciju programa integracije na tržište rada	Povećati djelotvornost aktivnih mjera koje ZZCCG nudi nezaposlenima i tražiocima posla	Nezaposleni, mladi NEET (15 - 29)	Nacionalni	ZZCCG (vodeći) MRZSD	2023 -2024	30.000,00 € Izvor: AD 2020 Twinning	Redizajnirani programi aktivne politike zapošljavanja pripremljeni su u okviru Twinning projekta MN 2020 IPA SO 0122, u skladu sa Metodologijom za izradu, sprovođenje i praćenje mjera i programa APZ. Usvojena su četiri programa aktivne politike zapošljavanja namijenjena mladim NEET-ovima (15–29) iz tri pilot opštine Garancije za mlade. Objavljeni su javni pozivi za realizaciju ovih programa. Programi su implementirani u skladu sa propisima, čime je osigurana njihova puna djelotvornost. U 2025. godini donijeto je ukupno devet programa aktivne politike zapošljavanja, fokusiranih na bržu i veću integraciju

							nezaposlenih lica u tržište rada, uključujući četiri programa za mlade NEET-ove iz pilot opština Garancije za mlade (2024–2026).
Povećati sredstva uložena u aktivne programe zapošljavanja sa fokusom na mlade NEET-ove	Povećanje broja korisnika u programima aktivne politike zapošljavanja, uključujući pilot opštine	Nezaposleni, mladi NEET (15 - 29)	Nacionalni	ZZZCG	2025-2026	Povećanje sredstava za APZ za 62% na godišnjem nivou u odnosu na budžet iz 2024. godine	Za integraciju 256 mladih NEET-ova kroz više programa aktivne politike zapošljavanja bilo je opredijeljeno ukupno 1.200.786 €. U 2025. godini u programima aktivne politike zapošljavanja uključeno je ukupno 1.514 nezaposlenih osoba, od kojih je 176 mladih NEET-ova (15–29), što predstavlja 68,75% od planiranog broja Ukupno finansijsko učešće Zavoda u ugovorenom iznosu iznosi 3.268.667,43 €, od čega je 498.066,47 € namijenjeno mladim NEET-ovima (15–29).
Planirane inicijative							
Dodjela grantova (Grant) za samozapošljavanje i pokretanje posla	Ponuditi mladim NEET-ovima u pilot opštinama priliku da pokrenu sopstveni biznis	Mladi NEET (15 - 29) 12 korisnika godišnje u pilot opštinama	Lokalni	ZZZCG (vodeći)	2025-2026	120.000,00 € godišnje Izvor: Nacionalni budžet, izdvajanja za ZZZCG	U IV kvartalu 2025. godine započela je realizacija redizajniranog Programa “Podsticaji za samozapošljavanje” za 22 mlada NEET osoba (15–29 godina) iz tri pilot opštine: Nikšić – 7, Bijelo Polje – 14, Ulcinj – 1. Mladi su osnovali jedan od oblika obavljanja privredne djelatnosti i u njemu zasnovali radni odnos, uz finansijski podsticaj u ukupnom iznosu od 207.238,97 €, od kojih je jedan korisnik u svom poslovnom subjektu otvorio novo radno mjesto i dodatno zaposlio jednu mladu NEET osobu.

							Učešće žena među korisnicima programa iznosi 45,45%. Za korisnike bespovratnih sredstava sprovedene su specijalizovane radionice u saradnji sa spoljnim izvođačem, fokusirane na unapređenje znanja, vještina i kompetencija za osnivanje i upravljanje biznisom, te postizanje poslovne uspješnosti. Tokom prvih 10 mjeseci poslovanja, korisnici realizuju aktivnosti predviđene biznis planom uz kontinuirani mentoring stručnog lica.
Obuka za rad kod poslodavca	Pružiti korisnicima GM-a u pilot opštinama prilike za učenje i rad	Mladi NEET (15 - 29) 53 korisnika godišnje u pilot opštinama	Lokalni	ZZZCG (vodeći) UPCG Privredna komora	2025-2026	233.200,00 € godišnje Izvor: Nacionalni budžet, izdvajanja za ZZZCG	Redizajniran je program obuke kod poslodavca sa fokusom na usklađivanje ponude radne snage sa potrebama privrede i poslodavaca u pilot opštinama Garancije za mlade. Troškovi programa su usklađeni sa izmjenama i dopunama minimalne zarade. Program je usvojen za 53 mlada NEET-a (15–29 godina), a javni poziv raspisan u tri pilot opštine uz finansijsku podršku Zavoda od 255.420 €. Poslodavci su pokazali spremnost da preuzmu odgovornost za održivo zapošljavanje učesnika i nakon završetka podrške. Dva javna konkursa rezultirala su uključivanjem 38 mladih NEET osoba (Nikšić – 11, Bijelo Polje – 23, Ulcinj – 4), koji se osposobljavaju pod mentorstvom u trajanju od 1 do 4 mjeseca u realnom radnom okruženju. Nakon osposobljavanja, učesnici samostalno obavljaju poslove duže od perioda

							osposobljavanja, zadržavajući status zaposlenih od početka programa. Učešće mladih NEET žena u programu iznosi 47,36%. Zavod je u realizaciju programa uložio 134.325,68 €.
Obuka za samostalan rad/pripravnik	Ponuditi korisnicima programa GM u pilot opštinama period subvencionirane radne prakse (u skladu sa članom 46. Zakona o radu)	43 mlada univerzitetska diplomca i 86 mladih diplomaca iz dualnog obrazovanja drugi NEET-ovi u pilot opštinama (Ukupno 129)	Lokalni	ZZZCG (vodeći) UPCG	2025-2026	Ukupno 489.125,00 € godišnje Izvor: Nacionalni budžet, izdvajanja za ZZZCG	Redizajniran je program osposobljavanja za samostalan rad s ciljem povećanja zapošljivosti mladih NEET-ova i zadovoljavanja potreba poslodavaca za radnicima sa iskustvom. Troškovi realizacije programa usklađeni sa važećim izmjenama i dopunama minimalne zarade. Usvojena su dva programa osposobljavanja za ukupno 186 nezaposlenih lica, od kojih 86 mladih 15-29 NEET osoba iz dualnog obrazovanja. Garancije za mlade, uz finansijsku podršku Zavoda od 552.450,00 €. Objavljena su dva javna poziva, od kojih se program sprovodi u saradnji sa 44 poslodavca za 84 učesnika od kojih su tri mlada NEET.
Podsticaji za zapošljavanje	Ponuditi poslodavcima koji obučavaju NEET-ove finansijsku podršku	33 mlada NEET-a (15-29) iz pilot opština	Lokalni	ZZZCG (vodeći)	2025-2026	154.000,11 € godišnje Izvor: Nacionalni budžet, izdvajanja za ZZZCG	Redizajniran program podsticaja za zapošljavanje, usmjeren na smanjenje nezaposlenosti među teže zapošljivim mladim NEET-ovima, sprječavanje njihovog prelaska u dugotrajnu nezaposlenost i osiguranje njihovog održivog uključivanja na tržište rada. Troškovi realizacije programa usklađeni su s trenutnim izmjenama i dopunama minimalne zarade.

							Program "Podsticaji za zapošljavanje" – Garancija za mlade usvojen je za 33 mlada NEET-a (15–29 godina), a javni poziv za njegovu realizaciju raspisan je u tri pilot opštine koje sprovode Garanciju za mlade, uz finansijsku podršku Zavoda za zapošljavanje u iznosu od 156.366,00 €. Spremnost poslodavaca da preuzmu odgovornost za održivo zapošljavanje učesnika i nakon završetka podrške programu. Za sprovođenje programa podsticaja za zapošljavanje objavljeno je više javnih konkursa koji su ishodovali uključivanjem 18 mladih (15-25) NEET osoba. U ukupnom broju učesnika ovog programa, mlada NEET osoba ženskog pola učestvuju sa 44,44% Finansijsko učešće Zavoda u realizaciji programa za 81.226,80 €.
Obrazovanje i osposobljavanje odraslih	Pružiti mladim NEET osobama mogućnosti za sticanje kvalifikacija, prekvalifikaciju i dokvalifikaciju za zanimanja koja traže poslodavci	29 mladih NEET-ova iz pilot opština	Lokalni	ZZZCG (vodeći) poslodavci	2025 -2026	223.200,00 € godišnje Izvor: Nacionalni budžet, izdvajanja za ZZZCG	Redizajnirani program obrazovanja i obuke odraslih u skladu sa odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti. Program "Obrazovanje i obuka odraslih" pripremljen je za 429 nezaposlenih osoba, od kojih je 29 mladih NEET-ova iz pilot opština koje sprovode Garanciju za mlade, sa predviđenim budžetom od ukupno 516.870,00 €. U programe obrazovanja i osposobljavanja odraslih za sticanje nacionalnih stručnih kvalifikacija, mikrokvalifikacija, drugih kvalifikacija i ključnih kompetencija uključeno

							je 89 mladih (15-29) NEET osoba (iz Nikšića – 21 lice, Bijelog Polja – 60 i Ulcinja – osam lica), uz finansijsku obavezu Zavoda u iznosu od 53.850,00 €. U ukupnom broju učesnika ovog programa, mlada NEET osoba ženskog pola učestvuju sa 55,05%.
Redovno praćenje učinka APZ	Prikupiti dokaze koji mogu poboljšati dizajn i implementaciju APZ	Korisnici APZ	Nacionalni	ZZZCG (vodeći) MRZSD	2023-2025	20.000,00 € AD 2020 Twinning	Dokumentacija koja prati implementaciju programa aktivne politike zapošljavanja usklađena je sa Metodologijom za kreiranje, implementaciju i praćenje mjera i programa aktivne politike zapošljavanja – Twinning MN 2020 IPA SO 0122. Implementacija i kontinuirano praćenje programa osigurani su na način koji omogućava efikasno upravljanje i revidiranje mjerljivih indikatora napretka i indikatora rezultata. Izazovi vezani za prikupljanje dokaza koji bi mogli poboljšati dizajn i implementaciju aktivne politike zapošljavanja tehničke su prirode i, uz podršku nove IT aplikacije, svedeni su na minimum. Realizacija programa aktivne politike zapošljavanja vrši se uz kontinuirano praćenje i izvještavanje o sprovedenim aktivnostima, stanju i napretku, kako bi se: -implementirao u skladu sa postavljenim ciljem, sadržajem i metodologijom; -omogućilo pravovremeno identifikovanje problema i njihovo rješavanje; -obezbijedili uslovi za objektivnu procjenu napretka u postizanju planiranih rezultata, rada mentora, predavača, instruktora i

							uopšte angažovanosti izvođača na izvršenju ugovornih obaveza; -obezbijedili dokazi o kvalitetu sprovođenja programa aktivne politike zapošljavanja.
Analizirati preduslove za uvođenje vaučera za obuku	Identifikacija potrebnih promjena postojećeg zakonodavnog okvira, prvenstveno Zakona o javnim nabavkama za uvođenje vaučera za obuku	Nezaposleni Mladi NEET-ovi	Nacionalni	ZZZCG MRZSD MF	2024	Izvor: EU-MOR tehnička pomoć	Izmijenama Zakona, izmijenjen postupak sprovođenja programa obrazovanja i osposobljavanja odraslih. Nezaposlena lica sada biraju organizatora obrazovanja sa liste licenciranih pružalaca. Nezaposleni pohađaju programe obrazovanja na koje ih upućuje Zavod. Povećana je fleksibilnost i izbor u okviru aktivne politike zapošljavanja. nijesu sprovedene konkretne aktivnosti usmjerene na normativno, institucionalno i tehničko uspostavljanje sistema vaučera
	Poboljšanje organizacije i implementacije obuke za tržište rada						Izvršeno saglasno Metodologiji za izradu, sprovođenje i praćenje mjera i programa aktivne politike zapošljavanja (Twinning projekta MN 2020 IPA SO 0122).
	Poboljšanje dostupnosti i efekata obuke za tržište rada						Efekti programa aktivne politike zapošljavanja dati su Izvještajem o radu Zavoda i objavljeni na internet stranici Zavoda

2.2 Međusektorski podsticaji

2.2.1 Mobilisanje partnerstava

Tokom izvještajnog perioda 2024–2025. godine, Crna Gora je ostvarila značajan napredak u uspostavljanju i konsolidaciji institucionalnog i partnerskog okvira za sprovođenje programa Garancije za mlade, u skladu sa principima EU pristupa koji naglašava snažno upravljanje, međuresorsku saradnju i uključivanje socijalnih partnera i civilnog društva kao i preporukama za uspostavljanje EMCO indikatora. Mobilisanje partnerstava prepoznato je kao ključni element uspješne implementacije, posebno u kontekstu izazova sa kojima se suočava NEET populacija.

Međuresorska radna grupa za uvođenje programa Garancije za mlade u Crnoj Gori ostala je centralni mehanizam za strateško upravljanje programom. Tokom 2024. godine održana su dva formalna sastanka posvećena razmatranju tekućih aktivnosti i usvajanju programa Garancije za mlade, dok je u 2025. godini saradnja nastavljena kroz bilateralne i tematske konsultacije, čime je obezbijeđen kontinuitet partnerskog dijaloga.

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, kao nacionalni koordinator, obezbjeđivalo je redovno izvještavanje ka Vladi CG i EU, te koordinaciju i praćenje sprovođenja programa Garancije za mlade. Kroz kvartalne sastanke Radnog tima programa Garancije za mlade, unaprijeđena je horizontalna koordinacija i pravovremeno identifikovanje operativnih izazova.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija imalo je ključnu ulogu u fazi rane intervencije, uz sprovođenje šireg seta reformskih aktivnosti u oblasti obrazovanja. Izmjene zakonskog i strateškog okvira, kao i pripreme za reviziju Programa stručnog osposobljavanja, doprinijele su boljem usklađivanju obrazovnih politika sa ciljevima programa Garancije za mlade.

Ministarstvo sporta i mladih imalo je važnu ulogu u aktivnostima dosezanja mladih van sistema obrazovanja i rada. Međutim, puna realizacija ovih aktivnosti bila je ograničena zbog kašnjenja usvajanja novog Zakona o mladima, čije se stupanje na snagu očekuje tokom prve polovine 2026. godine. Ipak kroz strateški okvir Strategije za mlade 2023-202. godine sa pripadajućim Akcionim planom definisane su institucionalne odgovornosti, standardi djelovanja, linije usluga, metodologija rada, mehanizmi praćenja i modeli finansiranja aktivnosti dosezanja što je omogućilo sprovođenje određenih aktivnosti iz programa Garancije za mlade.

Zavod CG imao je vodeću operativnu ulogu u sprovođenju programa Garancije za mlade. Biroi rada u pilot opštinama razvile su saradnju sa lokalnim samoupravama, poslodavcima, obrazovnim institucijama, kancelarijama za mlade, civilnim sektorom i drugim relevantnim akterima, čime je ojačan lokalni partnerski okvir i unaprijeđena identifikacija potreba mladih i poslodavaca.

Unija poslodavaca Crne Gore kao socijalni partner i Privredna komora Crne Gore aktivno su učestvovali u promociji programa Garancije za mlade među poslodavcima, posebno u pilot opštinama. Uloga sindikata kao socijalnog partnera tokom izvještajnog perioda bila je više savjetodavna uz naznake za aktivnije uključivanje u narednom periodu implementacije programa Garancije za mlade. ZZZCG je dodatno ojačao saradnju kroz sporazume sa organizacijama civilnog društva i lokalnim samoupravama.

Uprava za statistiku- Monstat je nastavio da obezbjeđuje ključne statističke podatke i pruža analitičku podršku, što je doprinijelo donošenju politika zasnovanih na dokazima.

Organizacije mladih učestvovala su u informisanju i promociji programa Garancije za mlade, uz očekivanje da će njihova uloga biti formalizovana nakon usvajanja novog Zakona o mladima.

Međunarodni partneri ILO, UNDP, UNICEF i ETF pružali su tehničku i savjetodavnu podršku u sprovođenju reformi i jačanju kapaciteta institucija.

U cjelini, u periodu 2024–2025. godine uspostavljen je funkcionalan, iako još uvijek djelimično operativan, višeslojni partnerski okvir za sprovođenje programa Garancije za mlade. Ostvaren je napredak u strateškoj koordinaciji i lokalnim partnerstvima, dok ostaju izazovi u formalizaciji uloge civilnog društva u outreach fazi i jačanju učešća socijalnih partnera u svim fazama implementacije. Dalji razvoj partnerstava, posebno na lokalnom nivou, ostaje jedan od ključnih prioriteta za naredni period sprovođenja programa Garancije za mlade.

Tabela 2.2.1: Ključni akteri i organizacije koje će podržavati i sprovoditi Program garancije za mlade (npr. nivoi vlasti, javne službe za zapošljavanje, relevantni akteri, kao što su poslodavci i organizacije poslodavaca, pružaoci obrazovanja i obuke, sindikati, angažman mladih u službama za zapošljavanje, lokalne vlasti i sektorska tijela, građanski aktivisti, omladinske organizacije i druge organizacije civilnog društva)

Naziv ključnih organizacija	Tip organizacije	Nivo odgovornosti	Uloga u implementaciji šeme Garancije za mlade	Osiguravanje uspješnih partnerstava	Napredak 2024 - 2025
Međuresorska radna grupa za uvođenje programa „Garancija za mlade” za Crnu Goru	Mješovito	Odlučuje	Ova grupa je zadužena za formulisane, koordinaciju, praćenje i evaluaciju plana implementacije Programa garancije za mlade. Biće odgovorna za odobravanje Plana implementacije. Sastajće se najmanje jednom godišnje kako bi analizirala napredak u implementaciji planiranih reformi i inicijativa i pružila smjernice za formulisane dodatnih reformi i aktivnosti koje će biti uključene u buduće Planove implementacije. Sastanci grupe će takođe pružiti priliku socijalnim partnerima i omladinskim nevladinim organizacijama da učestvuju u donošenju odluka.	Međuresorsku grupu je formirala Vlada Crne Gore	Tokom 2024. godine organizovano dva sastanka sastanaka radi upoznavanja sa tekućim aktivnostima i usvajanjem Programa Garancije za mlade. Tokom 2025. Godine odražavale su se pojedinačne komunikacije u smislu dogovora o daljim aktivnostima na ubrzanju sprovođenja planiranih reformi i inicijativa.

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga	Vlada	Koordinator za GzM, vodeći	Sveukupna odgovornost za koordinaciju, upravljanje i praćenje realizacije plana implementacije Programa Garancije za mlade. Izvještava međuresornu radnu grupu, Vladu Crne Gore i Evropsku uniju. Pored ove uloge, koordinator Programa Garancije za mlade će biti odgovoran i za sazivanje Radnog tima (najmanje tri puta godišnje) radi rasprave o napretku i rješavanja identifikovanih izazova. To će podstaći horizontalnu koordinaciju između različitih aktera.		Sastanci radne grupe se održavaju jednom u tri mjeseca. Dodatno razmijenjivale su se informacije u skladu sa dogovorenim rokovima.
Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	Vlada	Zajedničko vođstvo	Odgovoran/na za fazu rane intervencije u okviru Garancije za mlade, tj. poboljšanje informacionog sistema u obrazovanju; reviziju Programa stručnog osposobljavanja za studente visokog obrazovanja; proširenje ponude dualnog obrazovanja; pružanje usluga karijernog obrazovanja u školama; proširenje ponude obrazovanja za odrasle.		Pored aktivnosti na izmjeni predviđenih reformi u okviru Plana implementacije, obuhvatilo je i širi kontekst reformi u smislu donošenje ili izmjena zakonskih rješenja iz oblasti obrazovanja koji će na posredan način imati uticaja za implmentaciju Garancije za mlade, kao i polaznu osnovu za reviziju Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečnim visokim obrazovanjem.
Ministarstvo sporta i mladih	Vlada	Pružanje podrške	Odgovoran/na za organizaciju i implementaciju - u partnerstvu sa omladinskim organizacijama - usluga doseganja mladih koji su odvojeni od tržišta rada i za pomoć pri prijavi za sistem pružanja usluga Programa Garancije za mlade.		Implementacija aktivnosti u oblasti doseganja za koje je nadležno ovo Ministarstvo, bila je uslovljena rješavanjem prethodnog pitanja u smislu donošenja novog Zakona o mladima, koji još uvijek nije stupio na snagu, već se njegovo donošenje očekuje u prvoj polovini 2026. godine
Zavod za zapošljavanje Crne Gore	Državna institucija	Zajedničko vođstvo	Odgovoran za registraciju, pripremne usluge, pružanje usluga i praćenje Garancije za mlade. Zavod će obavljati zadatke predviđene programom Garancija za mlade kroz koordinaciju aktivnosti sa lokalnim biroima rada.		Pilot filijale su u redovnom kontaktu sa relevantnim partnerima (lokalnim samoupravama, poslodavcima, školama, fakultetima, kancelarijama za mlade, organizacijama civilnog društva, regionalnim razvojnim agencijama, regionalnim privrednim komorama, centrima za socijalni rad itd.). Pilot filijale su u redovnom kontaktu sa relevantnim partnerima (lokalnim samoupravama, poslodavcima, školama, fakultetima, kancelarijama za mlade, organizacijama civilnog društva, regionalnim razvojnim agencijama, regionalnim privrednim komorama, centrima za socijalni rad itd.).

Unija poslodavaca Crne Gore Privredna komora Crne Gore	Socijalni partneri Posebne ustanove	Partneri lidera	Promovisati Program garancije za mlade među poslodavcima kako bi se povećao njihov angažman u davanju kvalitetnih ponuda, kao i podigla njihova svijest o prednostima akreditacije kao organizatora obuka; podrška Zavodu za zapošljavanje Crne Gore u privlačenju poslodavaca da koriste njihove nove usluge.		Učestvovali su u promociji u pilot opštinama. Učestvovali na okruglim stolovima na kojima su predstavljani rezultati dosadašnjih uspjeha realizacije pilot faza u odabranim opštinama. ZZZ je potpisao sporazum o saradnji sa NVO Mladiinfo Montenegro sa ciljem povećanja zapošljivosti mladih kroz karijerno savjetovanje, edukaciju i obuke. Zavod potpisao memorandum o saradnji sa Opštinom Danilovgrad, sa ciljem jačanja kapaciteta i zapošljivosti mladih do 29 godina.
Sindikati	Socijalni partneri,	Partneri lidera	Učešće u praćenju kvaliteta ponude; zastupanje prava mladih na radnom mjestu, promocija Programa garancije za mlade kod poslodavaca i podizanje svijesti o programu i prednostima učešća, podrška ZZCG u komunikaciji sa poslodavcima u dijelu promocije programa i korišćenja njihovih usluga i većeg angažmana.		Konkretno aktivnosti nijesu realizovane, međutim podrška za naredne faze je obezbijeđena.
Uprava za statistiku Crne Gore - Monstat	Vladine institucije	Uloga podrške	Doprinos mapiranju i analizi.		Učestvovala u lokalnim pripremim sastancima. Pružila je relevantne podatke za potrebe izvještavanja. U kontinuitetu pruža relevantne podatke, kako radnoj grupi, tako i relevantnim partnerskim institucijama i organizacijama.
Organizacije mladih i ostale organizacije koje pružaju usluge mladima	NGO	Uloga podrške	Podrška za promociju, informisanje i sprovođenje aktivnosti doseganja u skladu sa dogovorenim metodologijama i pristupima.		Učestvovala su u lokalnim pripremim sastancima. Zainteresovanost za implementaciju programa postoji međutim još uvijek konkretne aktivnosti u smislu realizacije projekat koje će finansirati Ministarstvo sporta i mladih.
Lokalne samouprave i lokalna partnerstva za zapošljavanje	Mješovito	Partneri	Informisanje, animiranje i aktiviranje poslodavaca kako bi se osiguralo njihovo učešće kroz davanje ponuda		Pilot biro i rada imaju redovni kontakt sa lokalnim samoupravama.
Agencije UN-a (ILO, UNDP, UNICEF) i ETF	Međunarodne organizacije	Uloga podrške	Pružanje podrške nadležnim organima za sprovođenje reformi i inicijativa definisanih Planom za sprovođenje Programa Garancije za mlade.		Uspostavljena podrška sa MOR, ITF kroz TAF.

2.2.2 Poboljšanje sistema prikupljanja, praćenja i evaluacije podataka

Svi partneri koji učestvuju u implementaciji programa Garancije za mlade su u obavezi da redovno razmjenjuju informacije o broju i strukturi mladih uključenih u program Garancije za mlade – pilot faza, u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti ličnih podataka, u svrhu izvještavanja i praćenja efekata programa Garancije za mlade.

Međuresorska radna grupa (na visokom nivou) za uvođenje programa Garancija za mlade odgovorna je za praćenje reformi politika, inicijativa, i odobravanja pripremljenih godišnjih izvještaja.

Koordinator programa Garancije za mlade u okviru Radne grupe u kontinuitetu prikuplja informacije od partnera o sprovođenju planiranih reformi politika i inicijativa, u cilju pravovremenog upoznavanja sa mogućim izazovima u sprovođenju istih. Koordinira i priprema godišnji nacrt izvještaja o implementaciji programa Garancije za mlade, i o tome izvještava Vladu Crne Gore, kao i Evropsku komisiju u skladu sa dogovorenim vremenskim rokovima.

U skladu sa Planom implementacije Garancije za mlade 2024-2026, predviđeno je da se plan može revidirati kako bi se podstakle aktivnosti i ubrzale reforme.

ZZZCG podnosi koordinatoru programa Garancije za mlade redovne izvještaje o implementaciji pilot programa Garancije za mlade: izvještaje o učešću osoba u Garanciji za mlade (mjesečno i na zahtjev).

Svi partneri uključeni u implementaciju programa Garancije za mlade, aktivno su učestvovali u pripremi Izvještaja o realizaciji plana implementacije Garancije za mlade za 2024-2025. godine.

Kada je u pitanju prikupljanje podataka o mladim osobama koje su bile zaposlene uz poreske olakšice za poslodavce, koje su u nadležnosti Ministarstva finansija, a sprovodi ih Poreska uprava, ni u ovom segmentu nema prepreka, jer su dvije baze podataka (Poreska uprava i ZZZCG) interoperabilne. Pomoću poruke o zaposlenju, koja automatski stiže u IT sistem Zavoda iz Poreske uprave, detektuje izlaz.

Kada su u pitanju podaci za koje je nadležno Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija dogovoreno je da se preispitaju baze i izvrše određene izmjene u informacionom sistemu za sektor obrazovanja, koje će omogućiti da podaci o kvalifikacijama osobe, završenim programima obuke i drugim programima, kao i programima koje osoba trenutno pohađa (na primjer, upisane studije, FPEA itd.), budu vidljivi u informacionom sistemu ZZZCG za osobe koje su registrovane ili se registruju.

Tokom perioda 2024–2025. godine ostvaren je mjerljiv napredak u jačanju sistema prikupljanja, praćenja i evaluacije podataka u okviru programa Garancije za mlade. Unapređenje eMplois sistema prepoznato je kao ključni preduslov za efektivnu implementaciju Programa i usklađeno je sa EMCO smjernicama i EU standardima.

Izmjene Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, koje su stupile na snagu 29. marta 2025. godine, uspostavile su pravni osnov za elektronsku razmjenu podataka između ZZZCG i drugih institucija. Paralelno su razvijeni tehnički moduli za elektronsku registraciju i obradu podataka, dok se puna automatizacija izvještavanja očekuje nakon završetka preostalih faza tehničke integracije.

Nastavljena je nadogradnja IKT platforme ZZZCG, a u pilot opštinama je uspostavljen osnovni sistem za prikupljanje i obradu podataka koji omogućava izvještavanje o ključnim EMCO indikatorima. Iako kombinovani pristup automatske i manuelne obrade omogućava početno praćenje ishoda, prepoznata je potreba za daljim smanjenjem manualnog rada i povećanjem pouzdanosti podataka.

Interoperabilnost IT sistema ZZZCG sa drugim institucijama ostaje jedno od glavnih uskih grla. Ograničena razmjena podataka sa MPNI i MUP-om utiče na mogućnost praćenja tranzicija mladih između obrazovanja, zapošljavanja i neaktivnosti, što je posebno važno za praćenje NEET populacije. ZZZCG je uspostavio interne procedure za operativno praćenje pružanja usluga u okviru Programa, uključujući evidenciju poslodavaca, mjera i ishoda. Ove procedure predstavljaju osnov za standardizaciju prikupljanja podataka, ali će zahtijevati usklađivanje sa budućim IT rješenjima.

U oblasti statističkog profiliranja razvijena je funkcionalnost u okviru eMpllois sistema, ali je utvrđeno da postojeći model ne odražava aktuelne trendove tržišta rada. Stoga je neophodan razvoj novog, dinamičkog modela koji će biti integrisan u novi informacijski sistem ZZZCG. U pogledu definisanja preciznih koraka i rokova za uspostavljanje novog funkcionalnog modela statističkog profilisanja, važno je istaći da u ovom trenutku nije moguće utvrditi konkretan vremenski okvir za njegov razvoj i implementaciju u punom obimu. Naime, kroz prethodne aktivnosti i analizu i implementaciju postojećeg modela statističkog profilisanja, utvrđeno je da isti nije primjenjiv u praksi u svom trenutnom obliku, iz razloga koji se odnose na metodološke pretpostavke modela, dostupnost i kvalitet podataka, kao i operativnu upotrebljivost rezultata koje model generiše (model rađen nad starom bazom podataka). Shodno tome, identifikovana je potreba za izradom novog, unaprijeđenog modela koji bi bio u potpunosti prilagođen realnim uslovima i potrebama sistema.

U kontinuitetu, kroz zvanične strateške i projektne dokumente, kao i kroz komunikaciju sa relevantnim partnerima, jasno je naglašavana potreba za razvojem novog modela statističkog profilisanja. Ova potreba nije rezultat pojedinačne procjene, već predstavlja zaključak zasnovan na dosadašnjem iskustvu i sveobuhvatnoj analizi primjenjivosti postojećeg rješenja. Međutim, razvoj samog modela statističkog profilisanja predstavlja složen analitički i istraživački proces koji zahtijeva angažovanje specijalizovanih eksperata iz oblasti statistike, oblasti rada i data analitike, kao i obezbjeđivanje adekvatnih finansijskih sredstava. U ovom trenutku, ZZZCG ne raspolaže dovoljnim kadrovskim niti finansijskim kapacitetima za samostalnu izradu takvog modela. S druge strane, važno je naglasiti da postoje kapaciteti za tehničku implementaciju modela u informacijski sistem, nakon što isti bude razvijen i metodološki verifikovan. Drugim riječima, ograničenje ne postoji u domenu implementacije, već isključivo u fazi dizajna i razvoja modela.

Tokom 2025. godine sprovedene su dodatne obuke zaposlenih u ZZZCG o EMCO indikatorima, što je doprinijelo jačanju kapaciteta za kvalitetno izvještavanje prema EU. Redovni izvještaji ZZZCG i Međuresorske radne grupe ostali su glavni izvori za praćenje napretka.

U oblasti zaštite podataka definisani su protokoli usklađeni sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka, čime je obezbijeđena zakonita i bezbjedna razmjena podataka između partnera.

Sveukupno, u periodu 2024–2025. godine postavljeni su osnovni normativni, tehnički i institucionalni temelji za razvoj sveobuhvatnog sistema praćenja programom Garancije za mlade. Iako je ostvaren značajan napredak, dalje unapređenje je neophodno kako bi se obezbijedila puna interoperabilnost sistema, automatizovano izvještavanje u realnom vremenu i modernizovano statističko profiliranje, u skladu sa EMCO standardima i praksom EU.

Tabela 2.2.2: Ključne reforme i inicijative za poboljšanje prikupljanja, praćenja i evaluacije podataka (npr. sistemi za praćenje prijava i učešća u Programu Garancije za mlade, praćenje učesnika nakon prihvatanja ponude, dugoročno praćenje, šira analiza praćenja, profilisanje i podaci o pratećim aktivnostima između partnera Garancije za mlade, u skladu sa pravilima o zaštiti podataka)

Naziv konkretne inicijative	Očekivana promjena	Načini da se izmjeri promjena	Izvori informacija / planirane evaluacije	Napredak 2024 - 2025
Izmjene i dopune normativnog okvira radi postizanja jedinstvenog pristupa prilikom elektronskog povezivanja sa odgovarajućim evidencijama koje vode nadležni organi	Jedinstveno praćenje situacije mladih uključenih u Program Garancije za mlade u okviru različitih elektronskih evidencija	Dostupnost podataka o situaciji svake osobe registrovane u Programu Garancije za mlade u realnom vremenu	Službeni list Crne Gore	Djelimično završeno od strane ZZZCG i Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima koja proizlaze iz nezaposlenosti Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti stupio na snagu 29. marta 2025. godine. Pripremljeni online moduli. Aktivnosti za uspostavljanje tehničkih uslova sa strane nadležnih institucija su i dalje u fazi pripreme. Stoga će automatsko izvještavanje u realnom vremenu o implementaciji Garancije za mlade, biti dostupno nakon završenih preostalih faza.

Nadogradnja IKT platforme u ZZZCG za upravljanje i obradu podataka, kao i izvještavanje	Uspostavljanje i razvoj okvira za praćenje Programa garancije za mlade, tj. kontinuirano praćenje situacije mladih koji su se registrovali za uključivanje u Program Garancije za mlade	Dostupnost podataka za izračunavanje indikatora direktnog i naknadnog praćenja	Izvještaji ZZZCG	U toku su aktivnosti na uspostavljanju i razvoju okvira za praćenje Programa garancije za mlade. Nadogradnja IT sistema u cilju uspostavljanja i razvoja okvira za praćenje programa Garancije za mlade u pilot opštinama je uspostavljena i stim u vezi ZZZ je u mogućnosti mogućnosti da izvještava po EMCO indikatorima kombinovanim tehnikama automatskog i ručnog obrađivanja podataka. Aktivnosti na daljem unapređivanju Sistema se u kontinuitetu odvija.
Obezbeđivanje interoperabilnosti IKT platforme ZZZCG sa drugim institucijama	Uspostavljanje i razvoj okvira za praćenje Programa garancije za mlade, kontinuirano praćenje položaja mladih koji su se registrovali u Programu garancije za mlade	Dostupnost podataka za izračunavanje indikatora direktnog i naknadnog praćenja	Izvještaji ZZZCG	Djelimično postignuto. Institucije poput Ministarstva prosvjete i Ministarstva unutrašnjih poslova treba da unaprijede IT platforme kako bi postigle punu interoperabilnost.
Razvoj internih procedura u ZZZCG kako bi se omogućila nesmetana primjena sistema pružanja usluga Programa Garancije za mlade	Omogućeno pružanje usluga u sistemu Programa Garancije za mlade	Dostupnost podataka o uslugama Garancije za mlade koje se pružaju mladima	Izvještaji ZZZCG	Zavod za zapošljavanje uspostavio je mehanizme praćenja i evaluacije, koji uključuju praćenje registracija poslodavaca, obuku mladih i izvještavanje o rezultatima programa.
Uvođenje statističkog profiliranja zasnovanog na podacima ZZZCG	Segmentacija nezaposlenih lica u Zavodu za zapošljavanje je djelotvornija	Analiza podataka o profiliranim nezaposlenim osobama koje ostvaruju pristup relevantnim uslugama i programima	Izvještaji ZZZCG	Funkcionalnost statističkog profilisanja je izrađena i dio je eMplis sistema shodno prijednom zadatku projekta „Upgrading of IT infrastructure and new information system for the EAM“ (Pub. ref. NEAR/TGD/2022/EA-OP/0237)“. Međutim, kako se model po kojem smo izradili navedenu funkcionalnost zasniva na statičkim koeficijentima definisanim 2021. godine isti se pokazao kao neadekvatan i ne daje očekivane podatke, odnosno model ne reflektuje aktuelne trendove na tržištu rada i ne može pouzdano procijeniti vjerovatnoću određenog kandidata, te je potrebno uraditi novi model kako bi se funkcionalnost implementirala u novi informacioni sistem Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.
Priprema za sistem izvještavanja o podacima iz praćenja Programa Garancije za mlade	Zaposleni u ZZZCG su obučeni za prikupljanje i analizu podataka na osnovu EMCO smjernica za prikupljanje, obradu i distribuciju podataka o Programu garancije za mlade.	Izvještaji sa pilot projekta Programa Garancije za mlade ¹⁴	Izvještaj ZZZCG i redovni izvještaji Međuresorske radne grupe (IPA III) ¹⁵	U toku 2025, u organizaciji MOR-a su održane dodatne radionice na temu izvještavanja u skladu sa EMCO indikatorima
	Protokoli za zaštitu podataka su definisani tako da su usklađeni sa postojećim pravnim okvirom			Svi partneri (organi i organizacije) koje učestvuju u implementaciji Garancije za mlade su u obavezi razmjenjuju u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti ličnih podataka, u svrhu izvještavanja i praćenja efekata Programa Garancije za mlade.

¹⁴ EMCO indikatori i smjernice za prikupljanje, obradu i distribuciju podataka o Programu garancije za mlade

¹⁵ Sredstva za praćenje i izvještavanje će biti obezbijeđena u okviru Jednogodišnjeg akcionog dokumenta za zapošljavanje i socijalnu politiku u Crnoj Gori za 2024. godinu - Pripremnog dokumenta za implementaciju Sektorskog operativnog programa 2024-2027 (IPA III), koji je u procesu usvajanja od strane Evropske komisije.

2.2.3 Potpuno i optimalno korišćenje sredstava

Tabela 2.2.3: Finansiranje Garancije za mlade (npr. nacionalno i lokalno finansiranje, IPA II i III, međunarodni donatori, između ostalog za strukturne reforme, izgradnju kapaciteta, pilot projekte i implementaciju mjera)

Naziv reforme/inicijative	Godine za koje je planirano finansiranje	Izvori i iznosi finansijskih sredstava					Raspodjela planiranih sredstava
Mapiranje		Domaća sredstva (npr. nacionalna) uključujući sufinansiranje - ukupno	EU/IPA	Regionalna/ lokalna sredstva	Sredstva poslodavca	Ostalo (navedite)	
Planirane reforme							
Unapređenje informacionog sistema u obrazovanju	2025-2026	700.000,00 € - Nacionalni budžet					n/a
Revizija Programa stručnog osposobljavanja za visoko obrazovanje	2026	Administrativni trošak					n/a
Izmjene i dopune Zakona o obrazovanju odraslih	2024-2025	Administrativni trošak					Administrativni trošak
Unapređenje informacionog sistema ZZCG	2023-2024		1.942.960,00 € Izvor: AD IPA 2020				

Naziv reforme/inicijative	Godine za koje je planirano finansiranje	Izvori i iznosi finansijskih sredstava					Broj planiranih korisnika (ako je primjenljivo)			Raspodjela planiranih sredstava
Mapiranje		Domaća sredstva (npr. nacionalna) uključujući sufinansiranje - ukupno	EU/IPA	Regionalna/ lokalna sredstva	Sredstva poslodavca	Preostalo (navedite)	Muški	Ženski	Ukupno	
Planirane inicijative										
NEET mapiranje 2023	2024					10.000,00 € Izvor: EU-MOR tehnička pomoć				n/a
Unapređenje okvira uzorkovanja za ARS	2025-2026	20.000,00 € Izvor: Nacionalni budžet (izdvajanja za monstat)								n/a
Identifikacija mladih odvojenih od tržišta rada	2024-2026	Administrativni trošak								Administrativni trošak
Unapređenje dualnog obrazovanja	2025-2026	3.000.000,00 € Izvor: Nacionalni budžet								n/a
Unapređenje obrazovanja o karijeri u osnovnim, srednjim i strukovnim školama	2025-2026	1.800.000,00 € Izvor: Nacionalni budžet				20.000,00 € (2025 – 2026) Izvor: UNICEF projekat "Mogućnosti"				n/a
Poboljšanje ponuda za obrazovanje odraslih	2025-2026	900.000,00 € Izvor: Nacionalni budžet								n/a
Kontinuirano usklađivanje upisne politike sa potrebama tržišta rada	2024-2026	Administrativni trošak								Administrativni trošak

Naziv reforme/inicijative	Godine za koje je planirano finansiranje	Izvori i iznosi finansijskih sredstava					Broj planiranih korisnika (ako je primjenljivo)			Raspodjela planiranih sredstava
Outreach/dosezanje		Domaća sredstva (npr. nacionalna) uključujući sufinansiranje - ukupno	EU/IPA	Regionalna/ lokalna sredstva	Sredstva poslodavca	Preostalo (navedite)	Muški	Ženski	Ukupno	
Planirane reforme										
Izmjene Zakona o mladima i usvajanje Strategije za mlade 2023-2027	2023-2024	Administrativni trošak								Administrativni trošak
Razvoj modela za doseganje i aktiviranje mladih NEET-ova izvan sistema	2024					Izvor: EU-MOR tehnička pomoć				

Naziv reforme/inicijative	Godine za koje je planirano finansiranje	Izvori i iznosi finansijskih sredstava					Broj planiranih korisnika (ako je primjenljivo)			Raspodjela planiranih sredstava
Outreach/ doseganje		Domaća sredstva (npr. nacionalna) uključujući sufinansiranje - ukupno	EU/IPA	Regionalna/ lokalna sredstva	Sredstva poslodavca	Preostalo (navedite)	Muški	Ženski	Ukupno	
Planirane inicijative										
Namjenska linija usluga za mlade registrovane pri ZZCG	2023-2025		20.000,00 € Izvor: AD 2020 (Twining)							
Izgradnja kapaciteta NVO za mlade radi sprovođenja aktivnosti doseganja	2023-2024					15.000,00 € UNDP/RELOAD				
Pilotiranje modela za doseganje i aktiviranje mladih NEET-ova izvan sistema	2025 -2026	100.000,00 € Izvor: Nacionalni budžet								n/a
Aktivnosti doseganja koje sprovode poslodavačke organizacije	2024-2026				Redovna sredstva udruženja poslodavaca					
Prava mladih na radu	2024-2025					Redovna sindikalna sredstva (sindikalni budžet)				
Promocija programa "Garancija za mlade"	2024-2025	Administrativni troškovi (Redovna sredstva institucija uključenih u proces implementacije)								
Medijska i terenska kampanja	2025-2026		Sredstva će biti obezbijedena iz IPA III ¹⁶							

¹⁶ Sredstva za medijsku i terensku kampanju biće obezbijeđena u okviru Jednogodišnjeg akcionog dokumenta za zapošljavanje i socijalnu politiku u Crnoj Gori za 2024. godinu - Pripremnog dokumenta za implementaciju Sektorskog operativnog programa 2024-2027 (IPA III), koji je u procesu usvajanja od strane Evropske komisije.

Naziv reforme/inicijative	Godine za koje je planirano finansiranje	Izvori i iznosi finansijskih sredstava					Broj planiranih korisnika (ako je primjenljivo)			Raspodjela planiranih sredstava
Priprema		Domaća sredstva (npr. nacionalna) uključujući sufinansiranje - ukupno	EU/IPA	Regionalna/ lokalna sredstva	Sredstva poslodavca	Preostalo (navedite)	Muški	Ženski	Ukupno	
Planirane reforme										
Izmjene Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti	2024	Administrativni trošak								Administrativni trošak
Planirane inicijative										
Uspostaviti i kontinuirano poboljšavati sistem online prijave	2023-2024		70.000,00 € Izvor: EU IF							
Uvesti i kontinuirano poboljšavati sistem statističkog profiliranja	2023-2025		40.000,00 € AD 2020 Twinning							
Poboljšanje kapaciteta savjetnika za zapošljavanje za individualizovani pristup nezaposlenim licima	2024-2026					Izvor: EU-MOR tehnička pomoć				n/a
Poboljšanje procedura i tehnika za pregovaranje i reviziju individualnih planova zapošljavanja.	2024-2026					Izvor: EU-MOR tehnička pomoć				n/a
Poboljšanje i jačanje grupnih i individualnih savjetodavnih usluga u zapošljavanju	2023-2025		20.000,00 € AD 2020 Twinning							
Uspostavljanje djelotvornih usluga za poslodavce	2023-2025		20.000,00 € AD 2020 SOCIEUX+			Izvor: EU-MOR tehnička pomoć				n/a
Razvoj dodatnih/komplementarnih usluga zapošljavanja	2024-2025					Izvor: EU-MOR tehnička pomoć				n/a

Naziv reforme/inicijative	Godine za koje je planirano finansiranje	Izvori i iznosi finansijskih sredstava					Broj planiranih korisnika (ako je primjenljivo)			Raspodjela planiranih sredstava
Ponuda		Domaća sredstva (npr. nacionalna) uključujući sufinansiranje - ukupno	EU/IPA	Regionalna/ lokalna sredstva	Sredstva poslodavca	Preostalo (navedite)	Muški	Ženski	Ukupno	
Planirane reforme										
Revizija dizajna, ciljanja i modaliteta za implementaciju programa integracije na tržište rada	2023 -2025		30.000,00 € AD 2020 Twinning							
Povećati sredstva uložena u APZ (sa fokusom na mlade ljude)	2025-2026	Povećanje sredstava za APZ za oko 62% u odnosu na 2024. godinu za APZ (4.150.000,00 €)								n/a
Planirane inicijative										
Dodjela bespovratnih sredstava (grant) za samozapošljavanje i pokretanje posla	2025-2026	240.000,00 € Izvor: Nacionalni budžet za ZZZCG								n/a
Obuka za rad kod poslodavca	2025-2026	466.400,00 € Izvor: Nacionalni budžet za ZZZCG								n/a
Obuka za samostalan rad / pripravnik	2025-2026	978.250,00 € Izvor: Nacionalni budžet za ZZZCG								n/a
Podsticaji za zapošljavanje	2025-2026	308.000,00 € Izvor: Nacionalni budžet za ZZZCG								n/a
Obrazovanje odraslih	2025 -2026	446.400,00 € Izvor: Nacionalni budžet za ZZZCG								n/a
Redovno praćenje učinka PAA	2023-2025		20.000,00 € AD 2020 SOCIEX+			Izvor: EU-MOR tehnička pomoć				
Analizirati preduslove za uvođenje vaučera za obuku	2024					Izvor: EU-MOR tehnička pomoć				n/a

2.2.4 Izgradnja čvrstih mehanizama za realizaciju u relevantnim tijelima i kod drugih aktera

Izgradnja čvrstih mehanizama za implementaciju je i dalje glavni izazov u implementaciji programa Garancije za mlade u Crnoj Gori.

U dijelu unapređenja učinka ZZZCG, kojem je povjeren sistem pružanja usluga u okviru programa Garancije za mlade bilo je neophodno:

-Izvršiti reviziju pravnog okvira, prvenstveno Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, koja je i završena donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, kao drugih propisa iz dijela obrazovanja, dok je u dijelu mladih pripremljen tekst Predloga zakona o mladim.

-Ojačati organizacionu i funkcionalnu strukturu ZZZCG. Naime, važećim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ZZZCG predviđeno je 413 radnih mjesta dok je trenutno popunjeno 319 radnih mjesta što predstavlja 77.23% popunjenosti sistematizovanih radnih mjesta. Trenutno je ZZZCG u fazi usaglašavanja Kadrovskog plana za 2026. godinu sa Ministarstvom finansija kojim je traženo popunjavanje 49 radnih mjesta. U zavisnosti od raspoloživih budžetskih sredstava i u konačnom odluke Ministarstva finansija zavisi u konačnom koliko procedura zapošljavanja će ZZZCG imati mogućnost da pokrene. Kada su u pitanju finansijski resursi ZZZCG kao direktni budžetski korisnik u skladu sa Zakonom o budžetu za 2026. godinu raspolaže sa 63.259.707,80€ za implementaciju usluga i programa što podrazumjeva sprovođenje svih aktivnosti ZZZCG, zarade zaposlenih, ostvarivanje prava, realizaciju mjera i usluga.

- U okviru novog informacionog sistema Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, izrađen je sistem izvještavanja shodno projektnom zadatku. Kao dodatna vrijednost, razvijen je dodatni sistem izvještavanja u okviru kojeg se podaci iz transakcione baze osvježavaju na jučerašnji dan, na osnovu čega se kreiraju različite vrste izvještaja – trenutno je dostupno više od 300 različitih izvještajnih formi.

Kada je u pitanju program Garancije za mlade, u toku je pilot faze projekta programa, gdje se dio podataka obrađuje automatski, dok se dio podataka još uvijek obrađuje ručno. Iako je proces na taj način otežan, ipak se dobijaju određeni podaci za tražene potrebe izvještavanja.

Imajući u vidu, da će se od 2027. godine program Garancije za mlade primjenjivati na sve opštine u Crnoj Gori, postojeći način obrade podataka, koji se dijelom oslanja na ručni rad, neće biti održiv. Stoga ZZZCG je inicirao ključnu aktivnost izrade tehničkih specifikacija za uspostavljanje hibridnog sistema za skladištenje podataka (Data Warehouse - DWH) i izvještavanje po indikatorima EMCO u okviru projekta programa Garancija za mlade. Ovo strateško ulaganje, koje se u potpunosti finansira iz vlastitih sredstava ZZZCG, direktno podržava operativne potrebe i obaveze izvještavanja projekta programa Garancija za mlade. Osnovna svrha ovog rješenja je automatizacija prikupljanja, integracije i obrade podataka iz više ključnih izvora. U prvoj fazi, sistem će integrisati podatke iz postojećih evidencija ZZZCG i baza podataka Poreske uprave. Projektom je predviđeno i proširenje integracije na relevantne podatke iz resornih ministarstava Ministarstva mladih i sporta, te Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, a po potrebi i druge.

Rješenje će biti hibridnog karaktera, što podrazumijeva sposobnost istovremene obrade i čuvanja kako strukturiranih podataka (iz baza podataka) tako i nestrukturiranih podataka (npr. tekstualnih dokumenata, prijava, obrazaca). Primarni fokus sistema biće na generisanju fiksnih, unaprijed definisanih izvještaja, koji su striktno utvrđeni setom indikatora EMCO. Pored toga, sistem će pružati i mogućnost ad-hoc izvještavanja za potrebe drugih analiza, iako će ono biti sekundarnog karaktera.

Nakon završetka faze izrade tehničke specifikacije, ZZZCG će pokrenuti proceduru javne nabavke za odabir izvođača. Implementacija će obuhvatiti razvoj DWH-a, integraciju sa navedenim institucijama, te obuku korisnika. Postizanje pune operativne funkcionalnosti sistema, odnosno njegova spremnost za korištenje u proizvodnom okruženju, planirano je za januar 2027. godine. Time će se osigurati pravovremeno i precizno izvještavanje o realizaciji programa Garancija za mlade od momenta kada se bude primjenjivao na sve opštine u Crnoj Gori. Izrada ovog rješenja nameće se kao prioritet zbog potpune primjene Garancije za mlade (početak 2027 godine) u svim opštinama, uz jasnu namjeru da ono bude dizajnirano kao budući sastavni dio, a ne zamjena za sveobuhvatno DWH rješenje sa BI komponentom na nivou cjelokupnog ZZZCG.

Imajući u vidu da se program Garancije za mlade sprovodi u tri odabrane pilot opštine bilo je neophodno ojačati pružanje usluga na loklanom nivou. S tim u vezi, u toku 2025. godine, urađeno je i proslijeđeno pilot opštinama Uputstvo za uključivanje mladih nezaposlenih lica u program Garancije za mlade. Uputstvo sadži instrukcije koje se odnose na način informisanja mladih lica o samom programu, zatim o registraciji učesnika, profilisanju, izradi plana zapošljavanja, individualnog savjetovanja kod savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje, te o potrebi pružanje usluge grupnog savjetovanja učesnicima projekta, kroz uključivanje u jedan ili više seminara/radionica, u zavisnosti od procjene savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje. Osim za pružanje usluga pripreme za zapošljavanje, date su sugestije za uključivanje lica u mjere aktivne politike zapošljavanja i posredovanje pri njihovom zapošljavanju, te precizno i pravovremeno evidentiranje svih aktivnosti, kako bi se o njima moglo kvalitetno izvještavati. U cilju praćenja izvršavanja smjernica datih uputstvom i otklanjanja eventualnih problema u realizaciji projekta u dijelu pripreme za zapošljavanje, kroz neposredne posjete uz podršku eksperata koje je angažovao MOR, organizovana je posjeta pilot opštinama Nikšić, Ulcinj i Bijelo Polje. U okviru redovnih aktivnosti ZZZCG u dijelu obilaska područnih jedinica tokom 2025. godine, kao jedna od tema u fokusu je bila implementacija programa Garancije za mlade, gdje se sa kolegama na terenu razgovaralo o aktivnostima iz programa Garancije za mlade, sa fokusom na izazove i sprovođenje aktivnosti u cilju unaprjeđenja realizacije ovog programa i razmatranje dodatnih vrsta podrške kolegama u područnim jedinicama ZZZCG.

Kada je u pitanju unapređenje sprovođenje reformi i aktivnosti rane intervencije u okviru programa Garancije za mlade, za koje je zaduženo Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija, isto se ostvaruje kroz jačanje organizacionih i kadrovskih kapaciteta, posebno u oblastima strateškog planiranja, kontrole kvaliteta obrazovanja i karijernog savjetovanja. Kroz uspostavljanje novih direkcija obezbjeđuju se uslovi za efikasnije sprovođenje reformi i unapređenje sistema cjeloživotnog učenja. Time se dodatno jača sposobnost Ministarstva da pravovremeno planira i sprovodi aktivnosti rane intervencije u skladu sa aktivnostima iz progama Garancije za mlade.

Tabela 2.2.4 Izgradnja čvrstih mehanizama za realizaciju

Naziv reforme/inicijative	Ključni cilj(evi)	Ciljna grupa, uključujući broj lica koja su obuhvaćena (ako postoji podatak)	Opseg	Naziv i uloga vodeće organizacije i partnera koji sarađuju sa njom	Rok za implementaciju	Troškovi implementacije, ako je primjenljivo	Napredak 2024 - 2025
Planirane reforme							
Revidirati propise kako bi se obezbijedila nesmetana realizacija GzM	Omogućavanje efikasne realizacije GzM	Nezaposleni tražioci posla Mladi starosti 15 - 29 Poslodavci	Nacionalni	MRZSD i druga relevantna ministarstva, ZZZCG, socijalni partneri	2024	40.000,00 € AD 2020 (twinning) SOCIEUX+ tehnička pomoć	Donijet Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju I pravima za vrijeme nezaposlenosti; Zakon o obrazovanju odraslih Zakon o izmjenama I dopunama Zakona o stručnom obrazovanju; Zakon o visokom obrazovanju, Predlog Zakona o mladima
Reforma organizacione strukture ZZZCG, sistem pružanja usluga	Opremiti ZZZCG ljudskim, finansijskim i tehničkim resursima koji su potrebni za efikasnu i djelotvornu realizaciju usluga i programa.	Zaposleni i novozaposleni u ZZZCG	Nacionalni	ZZZCG (vodeći) MRZSD	2023 -2026	50.000,00 € AD 2020 (twinning) SOCIEUX+ tehnička pomoć	Važećim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ZZZCG predviđeno je 413 radnih mjesta dok je trenutno popunjeno 319 radnih mjesta što predstavlja 77.23% popunjenosti sistematizovanih radnih mjesta. Trenutno je ZZZCG u fazi usaglašavanja Kadrovskog plana za 2026. godinu sa Ministarstvom finansija kojim je traženo popunjavanje 49 radnih mjesta. U zavisnosti od raspoloživih budžetskih sredstava i u konačnom odluke Ministarstva finansija zavisi u konačnom koliko procedura zapošljavanja će ZZZCG imati mogućnost da pokrene. Kada su u pitanju finansijski resursi ZZZCG kao direktni budžetski korisnik u skladu sa Zakonom o budžetu za 2026. godinu rapolaže sa 63.259.707,80€ za implementaciju usluga i programa što podrazumjeva sprovođenje svih aktivnosti Zavoda,

							zarade zaposlenih, ostvarivanje prava, realizaciju mjera i usluga.
Planirane inicijative							
Regrutovanje dodatnih ljudskih resursa u ZZZCG-u, uključujući lokalni nivo, kako bi se osiguralo kvalitetno pružanje usluga.	Unaprijediti upravljanje ZZZCG i sistem pružanja usluga u okviru GzM kroz obuke osoblja. Povećati administrativne kapacitete ZZZCG za realizaciju programa i usluga.	Novozaposleni u ZZZCG	Nacionalni Lokalni	ZZZCG (vodeći) Ministarstvo finansija	2023-2026	994.000,00 € (Ukupna godišnja bruto zarada za 70 zaposlenih) 14.200,00 € (Ukupna godišnja bruto zarada po zaposlenoj osobi)	Trenutno je ZZZCG u fazi usaglašavanja Kadrovskog plana za 2026. godinu sa Ministarstvom finansija kojim je traženo popunjavanje 49 radnih mjesta. U zavisnosti od raspoloživih budžetskih sredstava i u konačnom odluke Ministarstva finansija zavisi u konačnom koliko procedura zaposljavanja će ZZZCG imati mogućnost da pokrene.
Nova IT platforma ZZZCG	Uvesti IT sistem u ZZZCG koji je pristupačan za KORISNIKE, a koji može da evidentira i objedinjuje glavne pokazatelje za praćenje GzM i opremiti ga mogućnostima za interoperabilnost.	Zaposleni u ZZZCG Nezaposleni tražioci posla Mladi starosti 15 - 29	Nacionalni	ZZZCG (vodeći) MRZSD	2023-2025	AD IPA 2020 Navedeno u tabeli 2.1.1.	U okviru novog informacionog sistema ZZZCG, izrađen je sistem izvještavanja shodno projektnom zadatku. Kao dodatna vrijednost, razvijen je dodatni sistem izvještavanja u okviru kojeg se podaci iz transakcione baze osvježavaju na jučerašnji dan, na osnovu čega se kreiraju različite vrste izvještaja – trenutno je dostupno više od 300 različitih izvještajnih formi. Konkretno za program Garancija za mlade: U toku trajanja pilot faze projekta, dio podataka obrađujemo automatski, dok se dio još uvijek obrađuje ručno. Iako je proces na taj način otežan, uspijevamo da zadovoljimo tražene potrebe izvještavanja. Međutim, kako će se od 2027. godine projekat primjenjivati na sve opštine u Crnoj Gori, postojeći način obrade podataka, koji se dijelom oslanja na ručni rad, neće biti održiv.

							Stoga Zavod je inicirao ključnu aktivnost izrade tehničkih specifikacija za uspostavljanje hibridnog sistema za skladištenje podataka (Data Warehouse - DWH) i izvještavanje po indikatorima EMCO u okviru programa "Garancija za mlade".. Ovo strateško ulaganje, koje se u potpunosti finansira iz vlastitih sredstava Zavoda, direktno podržava operativne potrebe i obaveze izvještavanja programa Garancija za mlade. Osnovna svrha novog rješenja je automatizacija prikupljanja, integracije i obrade podataka iz više ključnih izvora. U prvoj fazi, sistem će integrisati podatke iz postojećih evidencija Zavoda i baza podataka Poreske uprave. Projektom je predviđeno i proširenje integracije na relevantne podatke iz resornih ministarstava – Ministarstva mladih i sporta te Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, a po potrebi i druge. Rješenje će biti hibridnog karaktera, što podrazumijeva sposobnost istovremene obrade i čuvanja kako strukturiranih podataka (iz baza podataka) tako i nestrukturiranih podataka (npr. tekstualnih dokumenata, prijava, obrazaca). Primarni fokus sistema biće na generisanju fiksnih, unaprijed definisanih izvještaja, koji su striktno utvrđeni setom indikatora EMCO. Pored toga, sistem će pružati i mogućnost ad-hoc izvještavanja za potrebe drugih analiza, iako će ono biti sekundarnog karaktera.
--	--	--	--	--	--	--	---

							Nakon završetka faze izrade tehničke specifikacije, Zavod će pokrenuti proceduru javne nabavke za odabir izvođača. Implementacija će obuhvatiti razvoj DWH-a, integraciju sa navedenim institucijama, te obuku korisnika. Postizanje pune operativne funkcionalnosti sistema, odnosno njegova spremnost za korištenje u proizvodnom okruženju, planirano je za januar 2027. godine. Time će se osigurati pravovremeno i precizno izvještavanje o realizaciji projekta Garancija za mlade od momenta kada se bude primjenjivao na sve opštine u Crnoj Gori. Izrada ovog prelaznog rješenja nameće se kao prioritet zbog skore primjene Garancije za mlade (početak 2027 godine) u svim opštinama, uz jasnu namjeru da ono bude dizajnirano kao budući sastavni dio, a ne zamjena za sveobuhvatno DWH rješenje sa BI komponentom na nivou cjelokupnog Zavoda.
Ojačati pružanje usluga na lokalnom nivou	Obučiti savjetnike u ZZCG sa znanjem koje je potrebno za upravljanje sistemom pružanja usluga u okviru GzM-a.	Zaposleni u ZZCG Mladi starosti 15 - 29	Nacionalni Lokalni	ZZCG (vodeći) MRZSD	2023-2026	40.000,00 € AD 2020 (twinning) SOCIEUX+ tehnička pomoć	U toku 2025. godine, urađeno je i proslijeđeno pilot opštinama Uputstvo za uključivanje mladih nezaposlenih lica u GzM. Uputstvo sadži instrukcije koje se odnose na način informisanja mladih lica o samom projektu, zatim o registraciji učesnika, profilisanju, izradi plana zapošljavanja, individualnog savjetovanja kod savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje, te o potrebi pružanje usluge grupnog savjetovanja učesnicima

							projekta, kroz uključivanje u jedan ili više seminara/radionica, u zavisnosti od procjene savjetnika za karijerno vođenje i savjetovanje. Osim za pružanje usluga pripreme za zapošljavanje, date su sugestije za uključivanje lica u mjere aktivne politike zapošljavanja i posredovanje pri njihovom zapošljavanju, te precizno i pravovremeno evidentiranje svih aktivnosti, kako bi se o njima moglo kvalitetno izvještavati. U cilju praćenja izvršavanja smjernica datih uputstvom i otklanjanja eventualnih problema u realizaciji projekta u dijelu pripreme za zapošljavanje, kroz neposredne posjete uz podršku eksperata koje je angažovao MOR, organizovana je posjeta pilot opštinama Nikšić, Ulcinj i Bijelo Polje. U okviru redovnih aktivnosti ZZCG - obilazak područnih jedinica u toku 2025. godine, kao jedna od tema u fokusu. Je bila i implementacija programa Garancije za mlade, gdje se sa kolegama na terenu razgovaralo o aktivnostima vezanim za program GzM - izazovi i sprovođenje aktivnosti u cilju unaprjeđenja realizacije ovog projekta i razmatranje dodatnih vrsta podrške kolegama u područnim jedinicama.
Regrutovanje dodatnih ljudskih resursa u Ministarstvu		Zaposleni u Ministarstvu	Nacionalni	MPNI MF	2024-2025	101.520,00 € godišnje (5x 11.280,00 €	U cilju unaprjeđenja upravljanja i strateškog razvoja sistema

prosvjete, nauke i inovacija		prosvjete, nauke i inovacija				2X 11.280,00 € 2X 11.280,00 €) Izvor: Nacionalni budžet za MPNI	obrazovanja, prepoznata je potreba za osnivanjem novog Direktorata za karijerno savjetovanje i vođenje i strateško planiranje i upravljanje. Ovaj direktorat obuhvata dvije nove organizacione jedinice: Direkciju za karijerno savjetovanje i vođenje i Direkciju za strateško planiranje i upravljanje. Njegovim formiranjem Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija dodatno će ojačati svoje kapacitete kroz novu sistematizaciju i kadrovski plan, posebno u segmentima koji se odnose na podršku učenicima i studentima u planiranju obrazovnog i profesionalnog razvoja, kao i na unapređenje strateškog upravljanja i donošenja politika zasnovanih na analizama i potrebama sistema. Ovakva organizaciona struktura omogućava efikasnije sprovođenje reformi, bolju koordinaciju aktivnosti i značajno unapređenje ukupnog rada Ministarstva tamo gdje je postojala realna potreba za jačanjem kapaciteta. Cilj uspostavljanja Direkcije za strateško planiranje i upravljanje jeste izrada i sprovođenje kvalitetnih strateških dokumenata, usklađenih sa nacionalnim prioritetima i međunarodnim standardima, kao i praćenje njihove realizacije kroz jasno definisane pokazatelje učinka. Time se obezbjeđuje dugoročno planiranje razvoja obrazovnog sistema, efikasnije korišćenje resursa i donošenje odluka zasnovanih na podacima. Istovremeno, kroz jačanje uslova
------------------------------	--	------------------------------	--	--	--	---	---

							rada i organizacione strukture, stvaraju se preduslovi za kontinuirano unapređenje kvaliteta obrazovanja i održiv razvoj sektora.
--	--	--	--	--	--	--	---

3. Zaključci

Usvajanje Plana implementacije Garancije za mlade u Crnoj Gori 2024-2026 predstavlja ključni korak u unapređenju politika zapošljavanja, obrazovanja i socijalne inkluzije mladih.

Prva faza, koja je bila usmjerena na pripremu normativnog i institucionalnog okvira, sprovedena je u 2024. godini, dok je početkom 2025. godine započeto pilotiranje u tri odabrane opštine: Ulcinj, Bijelo Polje i Nikšić. Ovaj pristup je omogućio testiranje modela pružanja usluga, evaluaciju funkcionalnosti informacionih sistema i procjenu kapaciteta ZZZCG kao glavnog implementacionog partnera, prije uspostavljanja programa na teritoriji cijele Crne Gore.

Takođe, ovaj pristup dodatno je pružio informacije o potrebi izgradnje čvrstih mehanizma za implementaciju koji uključuje multisektorski pristup i uključenost više institucija na svim nivoima.

Ostvareni rezultati u izvještajnom periodu ukazuju na mjerljiv napredak.

-Novi informacioni sistem ZZZCG stavljen je u funkciju, čime su stvoreni preduslovi za efikasniju razmjenu podataka i digitalizaciju usluga.

-Izmjene zakonskih rješenja bile su usmjerene na uklanjanje prepreka i obezbjeđivanje pravnog okvira za implementaciju pilot faze programa Garancije za mlade do 2026. godine.

-Administrativni kapaciteti ojačani su u određenoj mjeri, kako u ZZZCG, tako i u ostalim institucijama od značaja za sprovođenje programa Garancije za mlade.

-Stopa NEET mladih smanjena je na 16,5% u 2024. godini, uz povoljne trendove u zaposlenosti i nezaposlenosti, ali i dalje postoje razlike među starosnim grupama i rodnim kategorijama.

Ipak, identifikovani su izazovi koji zahtijevaju prioritarno djelovanje.

-Nedostatak ljudskih resursa u ZZZCG ograničava intenzitet individualnog rada sa mladima i pravovremeno sprovođenje individualnih planova zapošljavanja. Statističko profilisanje još uvijek nije uvedeno u praksu, a mogućnosti online registracije mladih ostaju nedovoljno iskorišćene. Ograničenost administrativnih kapaciteta i dalje je vidljiva kod MPNI.

- U pogledu finansijskog okvira, iako su sredstva obezbijeđena kroz nacionalni budžet i IPA fondove, evidentna je potreba za bržim izvršenjem i optimalnijim korišćenjem raspoloživih resursa.

Na osnovu dosadašnjeg iskustva i u skladu sa Planom implementacije Garancije za mlade 2024–2026, preporučuje se:

- Dalji razvoj informacionog sistema i uvođenje inoviranog modela statističkog profilisanja kako bi se omogućila preciznija identifikacija potreba mladih i kvalitetnija izrada individualnih planova zapošljavanja.
- Jačanje ljudskih kapaciteta ZZZCG kroz zapošljavanje novih savjetnika i kontinuiranu obuku postojećeg osoblja, posebno u segmentu rada sa NEET populacijom.
- Potpuna operacionalizacija i promocija digitalnih usluga, uključujući online registraciju, interoperabilnost sa drugim bazama podataka i automatizovano izvještavanje.
- Unapređenje budžetskog planiranja i izvršenja, kako bi se obezbijedila pravovremena i kvalitetna realizacija mjera aktivne politike zapošljavanja.
- Produblјivanje partnerstva sa obrazovnim institucijama i poslodavcima radi standardizacije praktične nastave, unapređenja dualnog obrazovanja i povećanja ponude održivih radnih mjesta za mlade.

Garancija za mlade u Crnoj Gori potvrđuje svoju stratešku ulogu kao instrument za povećanje zaposlenosti, osnaživanje mladih i unapređenje konkurentnosti ekonomije.

Nastavak sprovođenja reformi i dosljedna implementacija planiranih mjera tokom 2026. godine, kao i buduća primjena na čitavoj teritoriji Crne Gore, treba da ima dugoročni uticaj na smanjenje nezaposlenosti mladih i njihovu integraciju u tržište rada.

Prilog 1 – tabela Emco indikatora